VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 50 — Vol. LII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, huhtik. 30 p. — Tuesday, April 30, 1968

Hanoi sanoo USA:n viivyttelevän yhä

Väittää Washingtonin tekaisseen jutun alustavista keskusteluista – Humphrey lähettäisi vieläkin sotilaita

Washington. — Yhdysvaltain virkailijat kertoivat maanantaina, että USA:n ja Pohjois-Vietnamin alustavia keskusteluja on jo käyty mainittujen maiden lähetystöjen välillä Laosin pääkaupungissa.

Pohjois-Vietnamin ulkoministeriö selitti kuitenkin, että Yhdysvallat "on tekaissut jutun 'yksityiskeskusteluista", joita muka käydään Vientianessa (Laosissa)" ja syytti uudelleen Johnsonin hallitusta "taitavien manööverien' avulla suoritetusta viivytystaktiikasta.

Vaikka joidenkin yhdysvaltalaisten virkailijain kerrotaan ilmaisseen mielipiteensä siitä, että sopimukseen päästään neuvottelupaikasta, presidentin ehdokkuutta tavoitteleva varapresidentti Hubert Humphrey sanoi maanantaina, että "Johnsonin hallitus on ehkä puhunut liian paljon' luvatessaan, että sen edustajat menevät 'milloin hyvänsä ja minne tahansa' keskustelemaan Vietnamin rauhasta."

Mr. Humphrey sanoi, että on ehkä hyödyllistä jos myönnetään tämä — että Washington on puhunut liian paljon luvatessaan lähettää edustajansa minne tahansa ja milloin hyvänsä rauhasta neuvottelemaan.

Viikkoa aikaisemmin demokraattipuolueen presidenttiehdokkaaksi virallisesti julistautunut mr Humphrey sanoi sunnuntaina, ettei hän voi antaa sellaista lupausta, ettei Yhdysvaltain sotilaita lähetetä maailman pulmakeskuksiin, jos hän tulee valituksi presidentiksi.

Hän väitti, että sellaisen lupauksen antaminen — ettei yhdysvaltalaissotilaita lähetetä yksipuolisesti muihin maihin "polisitehtäviä suorittamaan" — antaisi "kommunisteille kutsun tulla minne tahansa".

Hän sanoi olevansa eri mieltä kuin senaattori Robert Kennedy, joka tavoittelee myös demokraattipuolueen presidenttiehdokkuutta, siitä kun mr. Kennedy on sanonut, jotta Johnsonin hallitus on "antanut harkitsemattomasti Yhdysvaltain sotilaiden sekaantua" toisten maiden sisäisiin asioihin.

Mr. Humphrey sanoi Yhdysvaltain sekaantuneen Vietnamin asioihin Yhdysvaltain etujen vuoksi.

Mr. Humphrey sanoi maanantaina, että Vietnamista tulee avainkysymys Yhdysvaltain presidenttivaaleissa. "Toivottavasti siitä ei tule yhteenottoa. Minä katson voitavan tunnustaa kaikkien ehdokastavoittelijain osuus, ja että meidän kaikkien tulee tukea presidenttiä, mitä tahansa diplomaattikeinoja hän käyttääkään neuvotteluihin pääsemiseksi."

Pohjois-Vietnamin uutistoimisto syytti manantaina, että jutun Vientianen keskustelujen käynnistä tekaisi Yhdysvaltain ulkoministerin apulainen William Bundy "rauhoittaakseen voimakasta yleistä mielipidettä mikä kohdistuu Yhdysvaltain viivytystaktiikkaa vastaan."

Torontolaiset vastustavat Vietnamin sotaa

Toronto. — Laajoja torontolaispiirejä edustaneesta Vietnamin sotaa vastustaneesta rauhankokouksesta vangittiin lauantaina yhdeksän henkilöä.

Tilanne oli kehittyä vakavaksi kahdesti: ensiksi kun Vietnamin sotaa vastaan protestoivat mielenosoittajat tulivat vastatusten Yhdysvaltain sotaohjelmaa tukevien henkilöiden kanssa ja toisen kerran kun Suur-Toronton poliisit hajoittivat voimakeinoin useita satoja henkilöitä käsittäneen mielenosoittajain ryhmän, minkä poliisit olivat aiemmin työntäneet Yhdysvaltain konsulivirastoa vastapäätä olevalle Avenue Roadin vissille osalle.

Protestimielenosoituksen oli järjestänyt Kevät-mobilisointi-niminen ryhmä, mikä edustaa useita eri rauhanryhmiä. Noin 1,500 mielenosoittajaa osallistui paraatiin, mikä marssi USAn konsulivirastoon luo. Queens Parkin "teach-in" kokouksessa oli 3,500 osanottajaa vaatien Vietnamin hyökkäyssodan lopettamista ja USAn asevoimien pois tuomista Vietnamista.

Rauhanpuolustajia vastassa oli konsulivirastoon luona noin 100 vastamielenosoittajaa, joka hoikivat Yhdysvaltain hyökkäysohjelmaa tukien "Voitto Vietnamissa".

Sodan puolustajien johtaja Edmund Burke Societyn 21-vuotias Joseph Genovese sanoi, että enemmistö hänen ryhmänsä jäsenistä koostui Itämeren maista ja muista sosialistisista maista paenneista henkilöistä.

Parlamenttipuolueet valmistuvat vaaleihin

NDP nimittää nyt ensimmäisen kerran ehdokkaan kaikkiin vaalipiireihin

Ottawa. — Parlamentissa edustettuina olevat poliittiset puolueet tekivät täällä viikonvaihteen aikana suunnitelmia kesäkuun 25 pnä pidettävien vaalien vaalikampanjoitten hyväksi.

Pääministeri Pierre Trudeau oli kokouksessa kaikkien maakuntien vaalikampanja-johtajain kanssa. Pääministeriä kehoitettiin lähtemään vaalipuhujamatkalle niin pian kuin mahdollista.

Konservatiivien johtaja Robert Stanfield aloittaa Winnipegista toukokuun 21 pnä kansallisen vaalikampanjansa käyttäen hyväkseen suihkumoottori lentokonetta. Sitä ennen hän vierailee kuitenkin puheita pitämässä Ontariossa, New Brunswickissa, Newfoundlandissa ja Nova Scotiassa.

Mr. Stanfield, joka valittiin Colchester-Hants vaalipiirin täytevaaleista alahuoneen jäseneksi viime marraskuussa on nyt ehdokkaana Halifaxin uudessa vaalipiirissä.

Konservatiivien vaalikampanjan johtaja E. A. Goodman sanoi sunnuntaina, että CTV on kutsunut mr Stanfieldin televisioväittelyyn pääministeri Trudeaun kanssa, mutta mitään päätöstä ei ole asiasta vielä tehty.

Uuden demokraattisen puolueen (NDPn) kansallinen komitea päätti nyt ensimmäisen kerran, että puolue nimittää oman ehdokkaansa kaikkiin vaalipiireihin (joita on nyt 264, eli yhtä vähemmän kuin aikaisemmin) ja että puolue kiinnittää erikoishuomiota Quebeciin ja itärannikkomaakuntiin.

NDPn presidentti James Renwick sanoi, että puolueella tulee nyt olemaan yli miljoonan dollarin vaalirahasto. Ammattiyhdistysliikkeen uskotaan myöntävän NDPn vaalikampanjan hyväksi $150,000; puolueen keskuskomitean tehtävänä on hankkia eli kerätä $200,000 eli noin $50,000 enemmän kuin 1965 vaaleissa.

Vaalikampanjan johtaja Clifford Scotton sanoi lisävarojen tekevän mahdolliseksi, että voidaan palkata lisää järjestäjiä Quebeciin ja että voidaan lähettää enemmän puhujia ja vaalikirjallisuutta.

NDPn quebecilaisjohtaja, Robert Cliche, joka tulee puolueensa ehdokkaaksi Duvernayn vaalipiiriin, esitti mielipiteen, että mr Trudeaun vaikutus ei ole Quebecissa suuri, ja että NDP suorittaa nyt läpimurron Quebecissa.

NDPn johtaja T. C. Douglas, joka suorittaa matkustuksensa pääasiassa yleistä lentopalvelua hyväksikäyttäen, aloittaa kansallisen vaalikampanjan toukok. 13 pnä British Columbian pohjoisosassa. Hän tulee käyttämään entistä enemmän aikaansa Quebecissa.

Mrs. King johtaa köyhien äitien äitienpäivämarssia

Washington. Huhtikuun 4. päivänä murhatun tri Martin Luther Kingin leski, mrs King johtaa avustusta saavien äitien marssia äitienpäivänä, toukokuun 12. päivänä tiedoitti Southern Christian Leadership Conference sunnuntaina. Mainitun järjestön edustaja, mrs Etta Horn ilmoitti myös, että samanlaisia köyhien äitien marsseja, mitä mrs. King johtaa Washingtonissa, järjestetään samana päivänä 50 muussa kaupungissa 30 osavaltiossa.

Yksi perhe vuokrannut 11 väkijuomakauppapaikkaa

Saa maakuntahallituksen alaiselle LCBO:lle vuokraamistaan paikoista $120,000 vuositulot

Toronto. — Yli neljänneksen Suur-Torontosta Ontarion väkijuomien kontrollilautakunnalle (LCBO) vuokratuista liikepaikoista omistaa yksi perhe, mikä saa niistä $120,000 vuotuiset vuokratulot.

Nämä 11 liikepaikkaa omistaa neljä yhtiötä joita hallitsi kiinteimistökauppias ja urakoitsija Harry Davidson, 2 Ava Cres., joka kuoli viime maaliskuussa. Hänen testamenttiaan ei ole vielä vahvistettu, mutta Davidsonin poika Roger huolehtii 165 Bloor St. E. sijaitsevan viraston asioista.

Mainittujen 11 liikepaikan omistajayhtiöt ovat Fern Holdings Ltd., S. and R. Holdings Ltd., Village Development Ltd. ja Lawnveiw Investments Ltd.

Edesmennyt mr Davidson oli kolmen mainitun yhtiön presidentti ja Village Developmentsin rahastonhoitaja. Mainittujen yhtiöiden osoite on 165 Bloor St. E.

Fern Developmentsilla on kauppa myös Galtissa, Ont. mikä nostaa näiden liikkeiden Ontarion väkijuomien kontrollilautakunnalta (LCBO) saamat vuokratulot 120,070 dollariin vuodessa. LCBO on yleinen laitos, mikä maksaa voittonsa Ontarion maakuntahallituksen rahastonhoitajalle. Sillä on 54 kauppaa Suur-Torontossa joista lautakunta omistaa 13. Kaikkiaan 41 kauppaa on vuokrattu. Väkijuomien kontrollilautakunnalla on Ontariossa kaikkiaan 406 kauppaa, joista 269 on vuokrattuja.

Lautakunnan komissioneri G. H. Sheppard sanoi ainoan "selostuksen" tilanteesta olevan sen, että mr. Davidson on varannut juuri sellaisen palvelun, jota haluamme.

Tapaturmissa kuoli ainakin 55 ihmistä

Toronto. — Viikonvaihteen tapaturmissa kuoli Canadassa ainakin 55 ihmistä joista 44 liikenneonnettomuuksissa.

Perjantai-illasta kello kuudesta kello kahteentoista mennessä maanantaivastaisena yönä tapaturmaisesti kuolleista hukkui 5, tulipaloissa kuoli 2 ja muut onnettomuudet veivät 4 ihmishenkeä.

Ontario johti maakuntia tapaturmissa kuolleiden määrässä. Kaikkiaan kuoli Ontarion tapaturmissa 17, joista 12 liikenneonnettomuuksissa. Yksi hukkui ja kaksi kuoli tulipaloissa joista yksi autoon sidottu poika kuoli auton palossa.

Qupebecissa kuoli ainakin 14 ihmistä joista 13 liikenneonnettomuuksissa.

VIIME TIEDOT

Hamilton. — Neekeriopiskelijain mielenosoitusten jatkuessa Bermudan kuvernööri, lordi Martonmere hajoitti maanantaina parlamentin valmistaakseen tietä Bermudan ensimmäisille vaaleille yleisen äänioikeuden perusteella. Tähän mennessä tässä brittiläisessä siirtomaassa on kiinteimistöjen omistajilla ollut 2 ääntä kullakin. Mutta toukokuun 22 pnä pidettävissä vaaleissa on vain 1 ääni kutakin äänioikeutettua kohti.

Pariisi. — Ranskalaislääkärit suorittivat viikon vaihteessa "uutta tekniikkaa" käyttäen Euroopan ensimmäisen sydänsiirto-leikkauksen, mutta potilas — 66-vuotias Clovis Roblain — kuoli viime yönä tulematta lainkaan tajuihinsa leikkauksen jälkeen. Lääkärien selostuksen mukaan uusi sydän toimi normaalisesti. Samalla ilmaistiin kuitenkin huolestuneisuus siitä, että potilaan aivot vioittuivat leikkauksen aikana ja johdosta.

Toronto. — Kaksi 15-vuotiasta tyttöä ja eräs poika joutuvat toukokuun 6 päivänä alaikäisten oikeuteen sen vuoksi kun heidän väitetään haistelleen liiman "höyryä" viikonvaihteen aikana. Poliisi pidätti heidät kun nämä teini-ikäiset hoipertelivat CNR:n radalla Warden avenuen lähettyvillä. Lapset vapautettiin vanhempiensa hoivaan.

U Thant varoitti Israelia provokatiosta

United Nations. — YKn pääsihteeri U Thant sanoi lauantaina Israelille, että suunnitellun sotilasparaatin järjestäminen "Jerusalemin läpi toukokuun 2 päivänä vaikuttaisi haitallisesti keski-idän tilanteeseen."

Hän tiedoitti tämän Turvallisuusneuvostolle esittämässään raportissa juuri kun TN kokoontui keskustelemaan Jordanian valituksesta, että Israel aikoo 20-vuotisjuhliensa yhteydessä järjestää mainitun sotilasparaatin Jerusalemissa.

U Thant sanoi pitäneensä tarpeellisena antaa asiasta Israelille nootin "yksinomaan siinä mielessä, että Israelin hallitus tulisi tietoiseksi minun huolistani" tässä asiassa. U Thant sanoi, että hän ei ole vielä saanut vastausta.

(Sunnuntaina ilmoitettiin, että Israel aikoo kaikesta huolimatta järjestää tämän sotilasoperaation, mikä marssii myös Jordanille kuuluvassa Jerusalemin osassa minkä Israel on miehittänyt kesäkuun 1967 sodan tuloksena.)

YK:n puolesta Keski-idän sovittelijana toimivan ruotsalaisen diplomaatin Gunnar Jarringin ei uskota edistyneen paljoakaan tehtävässään.

Walter Gordon ei ryhdy ehdokkaaksi

Toronto. — Liittohallituksen salaneuvoston entinen presidentti Walter Gordon on tiedoittanut, että hän ei ryhdy liberaalipuolueen ehdokkaaksi kesäkuun 25 pnä pidettäviin vaaleihin. Hän on edustanut alahuoneessa Toronto Davenport vaalipiiriä.

Canadan itsenäisyyden suojelemiseen ja lujittamiseen pyrkivä 62-vuotias mr. Gordon erosi liittohallituksen jäsenyydestä maaliskuun 11 päivänä.

Rockefeller sittenkin presidenttiehdokkaaksi

New York. — New Yorkin osavaltion kuvernöörin Nelson Rockefellerin uskotaan julistautuvan tänään, tiistaina, Albanyssa, republikaanipuolueen presidenttiehdokkuuden tavoittelijaksi.

Tämä tiedonanto julkaistaan kello 11 aamulla kokoontuvassa lehdistötilaisuudessa.

Vajaa kuusi viikkoa sitten mr. Rockefeller ilmoitti, että hän ei ryhdy aktiivisesti tavoittelemaan republikaanien presidenttiehdokkuutta.

Protestikokouksia Vietnamin sodan johdosta eri puolilla maailmaa

New Yorkissa, missä oli puhujana mm. mrs. Martin Luther King, oli mielenosoituksessa arviolta 120,000 osanottajaa

New York. — Sotavastaisia mielenosoituksia, missä protestoitiin erikoisesti Yhdysvaltain Vietnam-sotaa vastaan, oli lauantaina eri puolilla maailmaa, mukaanlukien myös monissa yhdysvaltalaisissa kaupungeissa.

Sotavastaisten mielenosoitusten vastapainoksi oli Yhdysvalloissa järjestetty myös joitakin "lojaalisuuspäivä marsseja" mutta ne saivat yleisesti heikon kannatuksen.

Vietnamin sotaa vastaan protestoivat mielenosoitukset olivat yleensä puhuen rauhallisia.

New Yorkissa marssi tuhansia rauhanpuolustajia Central Parkissa pidettyyn "Lopettakaa sota" kokoukseen, missä esiintyi yhtenä puhujana huhtikuun alussa salamurhatuksi tulleen tri Martin Luther Kingin leski, mrs. King. Kokouksen järjestäjät sanoivat, että osanottajia oli "varmasti 100,000 ja ehkä 150,000."

Samanlaisia mielenosoituksia oli lauantaina La Platassa, Argentiinassa, Helsingissä ja muissa Pohjoismaiden pääkaupungeissa, Ottawassa ja Torontossa, Roomassa, Pariisissa, Sydneyssa ja Tel Avivissa sekä Prahassa jne.

New Yorkissa järjestetyyn "lojaalisuuspäivän paraatiin" osallistui kaikkiaan vain noin 5,000 henkilöä.

Mrs. King puhui New Yorkissa pidetyssä suuressa rauhankokouksessa selittäen, että hän käyttää puheensa jäsennyksenä muistiinpanoja, mitkä huhtikuun 4 pnä murhattu miehensä, tri King oli tehnyt.

Edesmenneen miehensä muistiinpanojen perusteella mrs. King esitti "kymmenen käskyä Vietnamista" lukeutuen niihin:

"Älkää uskoko sotilaalliseen voittoon Vietnamissa; älkää uskoko poliittiseen voittoon; älkää tappako."

Mustiin pukeutunut, paljaspäinen mrs. King sanoi kokouksessa, "minun mieheni olisi halunnut, että minä olen täällä tänään".

Tri King oli lupautunut puhujaksi tähän kokoukseen, mikä oli osa kansallisesta protestimielenosoituksesta Vietnamin sotaa vastaan.

Ottawassa oli noin 75 mielenosoittajaa protestoimassa Yhdysvaltain suurlähetystön edustalla, missä oli näkyvä ilmoitus: "Suljettu lauantaina ja sunnuntaina".

"Ei ole ketään kotona, tulkaa takaisin maanantaina", sanoi USAn lähetystön eräs virkailija.

"He sanovat aina näin", selitti mielenosoittajain eräs puhemies.

Roomassa loukkaantui sotavastaisessa mielenosoituksessa noin 50 opiskelijaa ja noin 60 vangittiin sunnuntaina kun aseistetut poliisit hyökkäsivät "poliisien brutaalisuutta" ja "porvarillista hallitusta" vastaan järjestettyyn mielenosoitukseen.

Yli 3,000 opiskelijaa kokoontui oikeusministeriön edustalle vaatien kahden opiskelijan vapauttamista. Näitä pidätettyjä syytetään yhdysvaltalaisen kemikaaliyhtiön laitoksen palamaan sytyttämisestä.

Prahassa protestoivat opiskelijat Yhdysvaltain Vietnam-sotaa vastaan Erään pohjoisvietnamilaisen opiskelijan sanotaan repineen Yhdysvaltain lipun USAn lähetystön edustalla.

Pariisissa loukkaantui sunnuntaina 10 opiskelijaa ja 12 vangittiin kun poliisit yrittivät estää 50-henkisen ryhmän rikkomasta Etelä-Vietnamin sotaponnisteluja kuvaavan näytöksen.

PYRKIVÄT VAALEISSA YHTEISTYÖSKENTELYYN

Vanhojen puolueiden enemmistöhallitus olisi taka-askel Canadan kansalle

Toronto. — Trudeaun hallituksen kesäkuun 25 päiväksi järjestämät pikavaalit pidetään vain yhdessä tarkoituksessa — yritetään saavuttaa se mitä liberaalit eivät ole kaksissa edellisissä vaaleissa saavuttaneet — enemmistöhallitus, sanotaan Canadan kommunistisen puolueen kansallisen johtajan William Kashtanin viikon vaihteessa julkaisemassa lausunnossa.

Mr. Trudeau vetosi enemmistöhallituksen puolesta sitoutumatta cellaiseen ohjelmaan mitä Canada nyt tarvitsee ja mr Stanfield pyrkii samaan selittämällä, että mr Trudeau on kokematon ja koettelematon, hän selitti.

Heidän takanaan olevat järkikankut yrittävät saada vaaleista näiden yksilöiden välisen kaksintaistelun missä yhteydessä voitaisiin tärkeät ohjelmakysymykset työntää maton alle. Uudet kasvot eivät kuitenkaan edusta uusia ohjelmia, sanoi mr Kashtan.

Selostettuaan, että kommunistinen puolue on sosialismin puolue, jonka tavoitteena on perustuvaa laatua olevat muutokset kaikkien canadalaisten hyväksi, mainitussa lausunnossa tiedoitetaan puolueen nimittävän useita ehdokkaita eri puolelle maata, jotta voidaan esittää vastaehdokasi todella demokraattinen sosialistinen ohjelma.

"Meidän puolueemme mielestä keskeisimpinä kysymyksinä näissä vaaleissa on rauha, Canadan itsenäisyys, Quebecin itsemääräämisoikeus, monopolien demokraattinen kontrolli sekä kansan taloudellisten ja kulttuuristen tarpeiden tyydyttäminen", sanotaan lausunnossa.

"Me tarvitsemme radikaalisia muutoksia, joita ilman Canada ei voi lujittaa itsenäisyyttään ja itsehallintaansa. Kommunistisen puolueen vaaliohjelmassa on Canadan puolueettomuus, Canadassa toimivien yhdysvaltalais-trustien kansallistaminen sekä vaatimus Vietnamin sodan lopettamiseksi heti, sisältyen siihen myös Canadan sotaan osallistumisen lopettamisvaatimus, sanotaan lausunnossa ja jatketaan:

— Ei sen paremmin liberaalikuin konservatiivipuoluekaan, jotka ovat aviosuhteissa monopolien ja vallitsevien olosuhteiden kanssa, voi tarjota Canadan kipeästi kaipaamia uusia ohjelmia. Liberaali- tai konservatiivipuolueen m u o d o s t a m a enemmistöhallitus olisi taka-askel Canadan kansalle.

Kesäkuun 25 päivän vaalien paras tulos olisi se, jos valittaisiin suuri edistymielisten ryhmä, kommunisteja osana siitä, parlamentin jäseniksi, mikä antaisi todella uuden johtosuunnan Canadalle. Me tulemme vaaleissa työskentelemään tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja tehdäksemme kaikkemme työväen- ja edistyksellisten piirien katsantokannan yhdistämiseksi näiden tavoitteiden hyväksi, sanotaan mr Kashtanin lausunnossa lopuksi.

Etiopian keisari vierailumatkalla

New Delhi. — Etiopian keisari Haile Selassie saapui sunnuntaina Addis Abebasta lentoteitse New Delhiin aloittaessaan 8-päiväisen matkan Aasian maissa ja Kaukoidässä.

Uus-natsipuolue voitti 10 prosenttia äänistä

Kiesingerin kanssa suuressa kokoomuksessa oleva sos. dem. puolue menetti kannatusta

Bonn. — Länsi-Saksan äärioikeistolainen kansallinen demokraattipuolue sai sunnuntaina Wyrttemberg - Badenin maakuntavaaleissa huomattavaa menestystä.

Tämä uusnatsilaispuolueen maineessa oleva ryhmä sai kaikkiaan lähes 10 prosenttia äänistä ja maakunnan 127:sta edustajapaikasta ehkä 12.

Tämä äärioikeistoa edustava puolue on nyt saanut edustajia valituksi Länsi-Saksan kaikissa — seitsemässä — maakunnissa ilmestyttyään Länsi-Saksan poliittiselle kartalle v. 1965.

Kurt Kiesingerin johtama Kristillisdemokraattinen unioni jäi vaali tulosten perusteella vieläkin voimakkaimmaksi poliittiseksi ryhmäksi vaikka se menetti huomattavasti kannatustaan, saaden nyt vain 44.1 prosenttia äänistä vastaavan luvun ollessa 46.2 prosenttia Wyrttemberg Badenin vaaleissa 1964.

Suurimman äänikadon koki kuitenkin sosialidemokraattinen puolue, joka on nyt "suuressa kokoomuksessa" kristillisdemokraattien hallituksessa.

Ulkoministerinä kokoomushallituksessa olevan Willy Brandtin johtama sosialidemokraattinen puolue sai nyt 29.1 prosenttia äänistä, eli 8 prosenttia vähemmän kuin edellisissä vaaleissa.

Nyt suoritettujen Wyrttemberg-Badenin vaaleja kuvattiin kaikkien parlamenttipuolueiden toimesta tärkeäksi kokeeksi ensi vuonna pidettäviä yleisvaaleja silmälläpitäen.

Uusfasistiseksi liikkeeksi sanotun Kansallisen demokraattipuolueen johtaja Adolf von Thadden esitti sunnuntaisten vaalien jälkeen vaatimuksen, että Bonnin pitää järjestää yleisvaalit heti.

Wyrttemberg-Baden on Länsi-Saksan toiseksi suurin maakunta, jonka asukasmäärä on 5.5 miljoonaa. V. 1930, eli kolme vuotta ennen Hitlerin valtaantuloa, Wyrttemberg-Baden alue antoi natsipuolueelle noin 10 prosenttia kaikista äänistä, kuten von Thaddenin puolue voitti nyt.

Hiljan perustettu vasemmistolaispuolue sai vajaan 3 prosenttia annetuista äänistä saamatta yhtään edustajaa Länsi-Saksassa nyt voimassaolevan lain vuoksi, mikä vaatii, että puolueen on saatava vähintään 5 prosenttia äänistä, ennen kuin se on oikeutettu saamaan yhtään edustajapaikkaa.

USAn SUURIN YDINASE-KOERÄJÄYTYS

Las Vegas. — Perjantaina suoritettiin Nevadan kokeilualueen suurin ydinvoimaräjäytys 17 vuoden ajalta, mutta se ei aiheuttanut mitään "vakavampia" vaurioita lähiympäristössä, eikä liioin pelättyjä maanjäristyksiä.

Tämä sota-aseiden kokeilumielessä suoritettu ydinpommiräjäytys vastasi miljoonaa tonnia TNT:ta, aiheuttaen toisissakin osavaltioissa maan täristysväreilyä.

Kokeilupaikan lähellä olevassa miltei asumattomassa Goldfield-nimisessä kaivoskylässä täristys heitti tiiliä pois eräästä hyljätystä asunnosta. Noin 50 mailin päässä olevassa Beattyssa helisivät pullot hyllyillä. Tonopah-nimisessä kaivoskylässä sanoi Tom Hunter pienestä perävaunuasunnostaan: "Luulin sen menevän nurin."

Räjäytys suoritettiin 3,800 jalan syvyydessä kello 7 aamulla noin 100 mailin päässä Las Vegasista luoteeseen sijaitsevassa Pahute Masa-nimisessä paikassa. Nyt suoritettu räjäytys oli 5 kertaa voimakkaampi kuin se, mikä v. 1945 tuhosi Hiroshiman ja vähän suurempi kuin tätä edellinen USA:n suurin ydinvoimaräjäytyskoe.

Las Vegasissa räjäytys huojutti rakennuksia.

Atomivoimakomissioni sanoo saaneensa Las Vegasista 5 tiedoitusta omaisuuksien vaurioitumisesta, kuten tiilien irtoamisesta ja perusteiden halkeamisia.

Voimakkaita protesteja esitettiin tätä koetta vastaan. Las Vegasin monimiljonääri Howard Hughes, joka on sijoittanut miljoonia dollareita hotelli-kasinoihin, sanoi erään puhemiehensä kautta, että kokeen suorittaminen olisi pitänyt siirtää 30 päivää tuonnemmaksi, että olisi voitu tutkia, mitä mahdollisia vesien saastuttamista tai maanjäristysvaaroja se aiheuttaa.

Tiedemiehet, ammattiyhdistysmiehet ja rauhanpuolustajat vaativat myös kokeen siirtämistä tuonnemmaksi.

Räjäytyksessä tapahtui ainoastaan tunnin viivytys — atomivoimakomissioni halusi varmistua, että tuuli ei vie saastutusta pois, mikäli sitä räjäytyspaikasta vapautuu.

Räjäytyksen jälkeen viranomaiset sanoivat tulosten vastanneen "odotuksia".

Aikaisemmin atomivoimakomissioni sanoi, että koeräjäytystä ei siirretä tuonnemmaksi, sillä $11 miljoonan arvosta tutkimuksia oli tehty ja ne osoittivat, ettei saastutusvaaraa ole, että vaurioita ja maanjärisyksiä ei tule vaikka räjäyksen aiheuttama maan täriseminen tuntuu ehkä 250 mailin päässä. Se tuntui 330 mailin päässä olevassa Salt Lake Cityssa.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Pidettäköön järki koolla

Näitä rivejä kirjoitettaessa (perjantaina) näyttää siltä että yhtäältä Ottawan ja Quebecin sekä toisaalta Canadan ja Ranskan väliset suhteet ovat kärjistymässä.

Syynä, tai ainakin muodollisena syynä tähän on Quebecin opetusministeri Jean-Guy Cardinalin osallistuminen Pariisissa kokoontuneeseen "ranskankielisten maiden" kulttuurikokoukseen ja hänen käyttäytymisensä siellä.

Otawan erikoisena silmätikkuna tuntuu olevan se, kuten on uutistiedoissa kerrottu, kun mr. Cardinal on ryhtynyt keskusteluun Quebecin avunannon järjestämisestä Gabonille, pienelle afrikkalaismaalle, jonka kanssa Ottawa keskeytti muutamia viikkoja sitten diplomaattiyhteytensä, syyttäen Gabonia sopimattomasta menettelystä sen vuoksi kun mainittuun kokoukseen kutsuttiin Quebecin eikä liittovaltion edustajia.

Toisena poliittisena tikkuna Ottawan viranomaisten lihassa oli se, kun Quebecin sinivalkoinen lippu liehui torstaina ranskankieltä puhuvien maiden lippujen rinnalla paikalla, minne Ranskan hallitus oli järjestänyt vastaanottojuhlan mainitun kokouksen edustajille.

Ylläesitetty antaa kuitenkin vain pinnallisen kuvan siitä, mistä on todella kysymys. Jos niiden johdosta siis ryhdytään rankaisutoimenpiteisiin Ranskaa vastaan, kuten on harkitsemattomasti menetellen aikaisemmin uhkailtu, se olisi verrattavissa siihen, jos esimerkiksi keuhkotautia yritettäisiin parantaa keinoilla, mitkä estävät potilaan yskimästä. Ainoa järkevä keino on tietenkin se, että hoidetaan sitä tautia mikä yskimistä aiheuttaa ja parannetaan se.

Samoin on asia Pariisin kokouksen tiimoilta (ja oli myös Gabonin kokouksen kohdalta). Ranska ei ole vienyt Quebecin edustajia väkisin eikä edes viettelemällä Pariisin kokoukseen. Quebecin edustajat ovat menneet sinne vissien katsomustensa vuoksi omasta halustaan ja tahdostaan.

Quebecin hallituksen ilmeisenä tarkoituksena on puhein ja teoin osoittaa, että se on tosissaan vaatiessaan BNA-lain mukaisesti sille (ja yleensä maakunnille) kuuluvia oikeuksia opetusasiain käsittelyssä aina kansainvälisille areenoille asti. Kysymys on siis ulkomaille, ts., Pariisiin joko tarkoituksellisesti tai tarkoittamatta viedystä Canadan sisäisestä "perheriitasta", mikä ei parane vähääkään siitä, jos Pariisin kokoukseen osallistumisesta kiukutellaan ja näytetään nyrpeitä kasvoja Ranskan hallitukselle.

Ja huolimatta siitä, mitä muodollisia kauneusvirheitä on Pariisi ehkä tehnyt protokollan sääntöjen kannalta katsoen, tosiasia kuitenkin on, että monet canadalaiset Quebecin rajojen ulkopuoleltakin, aina toryjohtaja Robert Stanfieldiin asti, ovat sitä mieltä, että Quebecilla on oikeus lähettää edustajia sellaisiin kansainvälisiin kulttuurikokouksiin, missä tässä on puhe. Monet canadalaiset — Quebecin ulkopuolellakin — ovat sitä mieltä että olisi väärin ja epäoikeutettua, sekä Canadan kansallista yhtenäisyyttä vaarantavaa, jos yritettäisiin estää Quebec osallistumasta tämäntapaisiin kokouksiin.

Me puolestamme toivomme, että liittohallitus ei tekisi Ranskaan nähden sitä virheratkaisua, mikä valitettavasti kyllä tehtiin yltiöpäisesti ja harkitsemattomasti esiintyen Gabonin nähden.

L-Saksan nuorten liikehtiminen

Patukoita ja ratsupiiskoja, vesityykkejä, panssariautoja ja piikkilankaesteitä — poliisit pahoinpitelemässä nuoria mielenosoittajia. Siinä ajankuva Länsi-Berliinistä ja Länsi-Saksan suurkaupungeista. Länsi-Berliinin ja Länsi-Saksan poliisit ovat säilyttäneet keisarin ja Hitlerin aikojen perinteet, eihän heidän joukossaan turhaan ole lukuisasti entisiä aktiivinatseja. Liittokansleri Kurt Georg Kiesinger vielä antaa valtuudet väkivaltaan mielenosoittajia kohtaan kuuluttamalla entistä kovempia otteita.

Välitön syy pääsiäispyhien mielenosoituksiin oli ylioppilasjohtaja Rudi Dutschkea vastaan tehty murhayritys, mutta monien syiden ketjussa se oli vain viimeinen pisara. "Talousihmeen" nuoriso on jo kauan ollut tyytymätön itsetyytyväisyyttään ja vanhoillisuuttaan kangistuneeseen yhteiskuntaan. Kun sosialidemokraatit luopuivat oppositiosta ja astuivat hallitusyhteistyöhön kristillisdemokraattien kanssa nuoriso piti sitä petoksena. Alettiin puhua "ulkoparlamentaarisesta oppositiosta", sillä nuoret eivät saa ääntään kuuluville missään Länsi-Saksan suuressa puolueessa. Nuoret ovat vanhoille puoluepampuille liian vasemmistolaisia ja liian radikaaleja. Esim. sosialidemokraattisesta puolueesta on ylioppilasjärjestö erotettu ainakin kahteen kertaan. Ensimmäisen erottamisen jälkeen perustettiin näet uusi ja maltillinen, mutta sitten siitäkin kehittyi vasemmistolainen ja radikaali, ja niin piti taas erottaa.

Nuorten Vietnam-mielenosoitukset tuomittiin tai niille naurettiin ivallisesti, pitkää tukkaa ja huoletonta pukeutumista parjattiin siinä määrin että nuoret uhallakin halusivat tehdä kaiken toisin kuin poroporvarit. Ja mitä syytä heillä olisi kuunnella vanhempiaan, jotka harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta olivat Hitlerin natsipuolueen jäseniä tai ainakin myötäkulkijoita.

Nuorison mielenosoitukset olivat pitkän aikaa rauhallisia, myös viime keväänä Länsi-Berliinissä, jolloin poliisi Persian shaahia "suojellessaan" ampui nuoren opiskelijan. Mutta silloinkaan nuorten ääntä ei haluttu kuunnella. Ei ole ihme, että mielenosoitukset nyt osaksi ovat saaneet rajujakin piirteitä. Yhtään poliisia ei kuitenkaan ole tapettu.

Pahin malka nuorten silmissä on Länsi-Saksan lehtikuningas Axel Springer, hänen patavanhoillinen ja kiihkokansallinen nyyhkyisämmeistöajansa ja sitä levittävä monimiljoonapainoksinen bulevardilehdistö. Springerin lehtien levikki on noin kolminkertainen kaikkien muiden päivälehtien yhteiseen levikkiin verrattuna. Vetoamalla alhaisimpiin vaistoihin Springerin lehdet luovat "yleistä mielipidettä". Aikaisempina vuosina kommunistit olivat kiihotuksen kohteena kuten juutalaiset Hitlerin aikana. Kun antikommunismi ei enää "vedä", otettiin kohteeksi nuoriso. Kaikki vanhasta kaavasta ja "saksalaisuudesta" poikkeava on vihattavaa, sitä sopii lyödä ja tappaa . . .

Nuorisoa puolustamaan on ilmaantunut 14 eri yliopistojen professoria ja dosenttia, ammatillisten keskusjärjestön puheenjohtaja sekä maanalaisuudessa toimiva Saksan kommunistinen puolue ja pieni Länsi-Berliinin sosialistinen yhtenäisyyspuolue.

Valitettavasti näyttää siltä, etteivät Vietnamin sota ja Länsi-Saksan hallituksen sille antama tuki, tai uusnatsismi ja hätätilalait omassa maassa vielä liikuta varttuneita työläisiä. Kaksin verroin merkittävää on näin ollen se tuki, jota Länsi-Berliinin ja Länsi-Saksan nuorille osoitetaan muissa maissa ja Saksan toisessa osassa.

Kirjeitä

KUKKOTAPPELU-POLITIIKASTA

Itse tuo kokous oli sirkusta alusta loppuun asti. Paljon enempää ainakin minä odotin kokouksesta, jossa valitaan kansalle johtaja, jolla on suuri vastuu ja velvollisuus koko kansaa kohtaan.

Mutta nyt sitten kun joku haluttu ei tullut valituksi, niin ruvetaan jaruttamaan sitä joka tuli valituksi ja siitä voi saada käsitteen, että he eivät edustakaan kansaa vaan omaa itseään.

Erikoishuomion tästä antoi miss LaMarsh. Hän oli ensimmäinen nainen Canadassa joka oli saanut noin korkean aseman hallituksessa, mutta kun hänen kannattamaansa henkilöä ei valittu johtajaksi, niin erosi hän hallituksesta. Tämä ei vastaa sitä mitä hänen velvollisuuteensa kuuluisi kansansa edustajana.

On kyllähän tosiasia että johtaja, tällä kertaa myös pääministeri, on suurivaltainen maan ja kansan hallituksessa, mutta siitä huolimatta jokaisen kansan valitseman henkilön oli luovuttava tuosta itserakkaudestaan ja toimittava kansan eduksi, jotka ovat hänet valinneet ja kun meillä on puhevapaus niin jokaisen ääni tulee kansan tietoon.

Mutta niin loistavia kuin nuo edustajat ovatkin vaalipuheissaan, kun tulee valituksi, niin unohdetaan lupaukset. Siinä eivät osaa paljoakaan sanoa tästä uudesta valitusta pääministeristä, mutta jokaisen hallituksen jäsenen osuudeksi jää, mitenkä he edustavat kansaa. He ovat sormia siitä kädestä joka hallitsee kansaa, ja jos tuo käsi on heikko ja sairas, niin he kaikki ovat siinä osallisina.

Konservatiivit aloittivat nuo sirkus-kukkotappelut edustajansa valinnassa, mutta liberaalit vielä suuresti lisäsivät sitä ja mitä voimme ennustaa tulevaisuudelta on, että nuo kukkotappelut tulevat edelleenkin jatkumaan maan ja kansan hallinnossa. — I. S.

* * *

SIHTEERIN KIITOS YHTEISTYÖSTÄ

Torstai-iltana huhtikuun 18. 1968 lakkasi Canadan Suomalaisten Yhteistoimikunnan (Sudbury) virallinen olemassaolo. Laurentian yliopistolla pidettyyn kokoukseen; paikassa, jossa se runsas puolitoista vuotta sitten sai alkunsa.

Kalevan Ritarien ja Kalevan Naisten yhteisen julkilausuman nojalla, jonka kuului seuraavasti:

"Kalevan Ritarien ja Kalevan Naisten yhteinen kokouksen 16/4-1968, yksimielisellä päätöksellä päätettiin julkituoda tälle yhteistoimikunnan kokoukselle seuraavaa:

Koska suurin osa paikkakuntamme suomalaisista seuroista on jättänyt Canadan Suomalaisten Yhteistoimikunnan (Sudbury), katsomme, ettei se enää vastaa tarkoitustaan paikkakuntamme suomalaisten yhteisenä kulttuurielimenä, ja on sentähden lakkautettava, mikä puolestaan on hyvin valitettava asia, sillä yhdessä me Sudburyn suomalaiset olemme Centennial vuonna saaneet paljon aikaan, ja yhdessä olemme saaneet kiitosta kautta koko Canadan ja Suomea myöten. Yksin olemme heikkoja, ja sentähden olisimme toivoneet, että me suomalaiset olisimme voineet toimia yhdessä suomalaisen kulttuurin merkeissä.",

katsottiin parhaaksi lopettaa virallinen toiminta, ja asetettiin komitea, johon kuuluu: Keijo Kaitila, Olavi Laine ja Maire Piironen, huolehtimaan suomalaisten muistomerkkihankkeen loppuun saattamisesta. Asiasta tiedoitetaan yleisölle niin pian kuin se alkaa varmasti hahmoittua.

Yhteistoimikunnassa ja sitä edeltäneessä Canadan Suomalaisten 100-vuotisjuhlatoimikunnassa jäseninä olleita, ja kaikkia, jotka tavalla tai toisella auttoivat yhteinäisten asiajaimme onnistumista, lausun täten entisen Canadan Suomalaisten Yhteistoimikunnan entisenä sihteerinä parhaimmat kiitokseni.

MAIRE PIIRONEN.

* * *

YSTÄVÄT JA KYLÄNMIEHET

Koska olen lukutaitoinen — niin pitkälle kun Härmän kiertokoulussa tiukasti paukahtelevan kepin avustuksella oli mahdollista — niin olen myös tätä jaloa taitoa hyväkseni käyttänyt.

Siispä tässä päivänä muutamana aukaisin "Vapaus" lehtemme jonka posti oli putkauttanut luukusta sisälle. Toimintakirjoituksesta osui silmääni otsikko — Yhteistoiminta lopetettu — jonka luin ihmetellen. Hyvä asia, jonka hautajaisia pidettiin jo lapsi-ikäisenä. Syykin siinä oli ilmoitettu jetsulleen, oma seuratoiminta kärsii, ei jakseta toimia täydellä teholla. Toisin sanoen ei tahdota että suomalaiset voisivat esittää joka vuosi täysipainoisen suomalaisen kulttuuriohjelman, josta voisimme itsekin olla ylpeitä.

Kuka "Idean Isä" lieneekin, katson hänen ajattelevan vain kuppikuntalaisesti" ja toivovan että kaikkien suomalaisten järjestöjen "pystyyn kuivaminen" jatkuisi niinkuin tähänkin saakka.

Kun ajattelen tätä yhteistoimintaa, oli se kuin terveen veren siirto sairaaseen potilaaseen, jonka vaikutus on parantava. Siksipä vetoankin teihin ystävät, älkää antako suomalaisen kulttuurin lakastua Canadassa ja täällä Sudburyssa, vaan tekin jotka olette jättäneet haalitoiminnan, palaisitte jälleen kuoroihin, näytelmiin, urheiluseuroihin ja mitä vain haluattekin harrastaa.

Allekirjoittanut on jo päättänyt olla aktiivisempi ja tukea Suomalaista kulttuuritoimintaa.

Alkää empikö — tulkaa mukaan

ANTTON LINNA.

Tri Julius Mader:

Fasististen Skandinavian-vakoojien ura

Natsilähettiläs lakit.tri Hans Thomsen piti vuonna 1944 Himmlerin Reichssicherheitshauptamtin Tukholmassa organisoiman vakoilurenkaan johtajaa everstiluutnantti Hans Wagneria korvamattomana. Heinäkuun 14 pnä 1944, siis vajaa vuosi ennen Hitlerin Wehrmachtin ehdotonta antautumista, hän ilmoitti "salaiseksi" merkityllä sähkeellä mielipiteensä asiasta Berliinin ulkoministeriön jaostolle "Pol I M":

"1) Henkilön vaihdosta KO-johtajan paikalla Ruotsissa pidän tällä hetkellä erittäin epätarkoituksenmukaisena. Muistutan tässä siitä, että nykyisen KO-johtajan eversti Wagnerin onnistui vain hitaasti saavuttaa luottamusta ruotsalaisen vastavakoilun taholla, mikä luottamus hänen ottaessaan toimen vastaan puuttui, koska hänen edeltäjänsä amiraali Steffan oli Ruotsin hallituksen vaatimuksesta vapautettava tehtävästään.

Tiedossani on, että eversti Wagnerilla on hyvät ja tuloksia tuottavat suhteet ruotsalaisen vastavakoilun johtaviin henkilöihin kuten komentajakapteeni Landquistiin, everstiluutnantti kreivi Bondeen ja majuri Peterseniin. Sellainen 'vahinko' kuten virkailija Guntherin tuomitseminen ei ole muuttanut miksikään tätä ratkaisevaa tosiasiaa.

2) Mikäli henkilönvaihdos on välttämätön, niin pyydän ulkopoliittisista syistä kaikissa tapauksissa hylkäämään suunnitelman, että Tanskassa toimivan vastavakoiluelimen tähänastinen johtaja lähetettäisiin Ruotsiin, koska Saksan vastavakoilun tehtävät Tanskassa etupäässä suuntautuvat ruotsalaista järjestöä vastaan, sen jälkeen kun Ruotsissa asuu huomattava määrä tanskalaisia maanpakolaisia. Ei ole luultavaa, että juuri tähänastinen Saksan vastavakoilun johtaja Tanskassa kolmessa kuukaudessa voi solmia edes likipitäen saman luottamuksellisen suhteen ruotsalaisiin vastavakoilueliimiin kuin eversti Wagnerilla on nykyisin. Tämä luottamussuhde on juuri vastavakoilun erityistä työtä varten välttämätön, koska sen toiminta-alue rajoittuu — ainakin Ruotsissa — lähes kokonaan yhteistyöhön Ruotsin vastavakoilun kanssa.

3) Periaatteellisista syistä pyydän ettei ulkoministeriö hyväksyisi kahden vastavakoilujohtajan rinnakkaista toimintaa Tukholmassa kolmen kuukauden ajaksi. Yksi kuukausi riittää täysin juoksevien asioiden hoitoon tutustumiseen. Välttämätön yhteistyö ruotsalaisen vastavakoilun kanssa edellyttää erityistä sopimusta tai useampivuotisia henkilökohtaisia suhteita.

4) Mikäli Wagnerille etsitään seuraajaa syistä, jotka eivät ole minun tiedossani, pyydän ehdottaa majuri Abshagenia, joka tuntee Ruotsin olosuhteet aikaisemmasta toiminnastaan täkäläisen KO-johtajan alaisena . . . Thomsen".

RASKAUTTAVIA DOKUMENTTEJA

Tri Thomsenin pikaviestissä esiintyi joukko uusia nimiä. Keitä ovat nämä henkilöt? Sähkeessä vahvistetaan ensiksikin virallisesti, että kolme korkeaa ruotsalaista vastavakoilu-upseeria oli yhteistyössä SS:n Reichssicherheitshauptamtin "salaisen sotaorganisaation" kanssa natseja tyydyttävällä tavalla: Daniel Landquist (vuonna 1962 vielä "kommendor" Tukholmassa), 1900 syntynyt everstiluutnantti kreivi Thord C. Bonde (vuodesta 1957 kenraaliluutnantti) ja majuri C. Petersen (1945 everstiluutnantti). He ovat tuskin enää noin neljännesvuosisadan jälkeen uskoneet, että vielä voisi löytyä heitä raskauttavia natsien asiakirjoja. Ainakin kahden kohdalla heistä on olemassa lisäksi konkreettisia viitteitä siitä, miksi natsilähettiläs nimitti kontakteja heihin "hyviksi ja tuloksia tuottaviksi suhteiksi". Petersen toimi nimittäin vuosina 1939—40 Ruotsin lähetystöneuvoksena valtakunnan pääkaupungissa Berliinissä. 'Tämän' perusteella voi olettaa, että jo täältä on etsittävä yhteisten intressien lähtökohtaa. Ja silloinen everstiluutnantti kreivi Bonde oli vuodesta 1943 lähtien — mikä tekee asian vieläkin arkaluontoisemmaksi — mahdollisena salaisena informaatiolähteenä natsien kannalta erittäin tärkeässä asemassa: kreivi Bonde suoritti palvelusta Ruotsin sotilasattasheana USA:ssa!

Mitä sitten tulee Thomsenin mainitsemaan majuri Abshageniin, jota hän toivoi ellei muuta ollut tehtävissä Tukholmassa toimivan vakoilujärjestön uudeksi johtajaksi, niin ei hänkään ole mikään "kirjoittamaton lehti". Abshagen työskenteli johtavassa asemassa OKW:n (Wehrmachtin pääesikunta) "ulkomaat/vastavakoilu" viraston "vastavakoilu II"-osaston sillä jaostolla, joka oli vastuussa sabotaashista, diversiosta ja kansallisen vastarinnan murtamisesta.

Mielenkiintoista on miten Berliinissä reagoitiin Thomsenin raporttiin.

TRI VON BOMBARDIN TÄHTIHETKI

Ribbentropin ulkoministeriön "poliittisessa osastossa" oli natsivakoojien täydellisestä diplomaattisesta naamioinnista ulkomailla vastuussa muuan aatelinen ensimmäisen luokan lähetystöneuvos Otto Heinrich Maria von Grote. von Grote ryhtyi heti toimenpiteisiin Tukholman lähettilään tri Thomasenin selostuksen johdosta. Reichssicherheitshauptamtin kanssa käytyjen pikaneuvottelujen jälkeen kirjoitti von Grote vain 72 tuntia Thomsen-sähkeen saapumisen jälkeen vastauksena uuden "Geheime Reichssachen" (salaisen valtakunnan asia), jossa sanottiin mm.: "Berlini 19. heinäkuuta 1944 1) asiasta on neuvoteltu perusteellisesti vastavakoilun kanssa. Loppujen lopuksi ei vastavakoilu voinut olla ottamatta huomioon sikäläisiä perusteluja, joita ulkoministeriö painokkaasti tuki. Sen vuoksi luovutaan henkilövaihdoksesta toistaiseksi KO-johtajan paikalla. 2) Syyt alun perin aiottuun KO-johtajan vaihtamiseen ovat kahdenlaisia:

a3 sisäiset erimielisyydet,

b) pakottava asiallinen välttämättömyys käyttää Ruotsin KO:ta, joka tähän asti on toiminut käytännöllisesti katsoen vain vastavakoilun alalla suppeammassa mielessä käsi-

(Jatkuu sivulla 4)

Maailmanlaajuinen kauppasaarto — Englanti TN:lle

YK, New York. — Englanti esitti tiistaina. huhtik. 16 pnä YK:n turvallisuusneuvostolle päätöslauselma ehdotuksen, jossa vaaditaan kaikkia valtioita maailmanlaajuiseen kauppasaartoon Rhodesiaa vastaan.

Päätöslauselmaehdotuksessa mm. vaaditaan kiellettäviksi kansainväliset lentolinjat Rhodesiaan ja sieltä ulos. Syynä Englannin menettelyyn on Rhodesian itsenäiseksi julistautuminen kaksi ja puoli vuotta sitten ilman Englannin lupaa.

Päätöslauselmasta on keskusteltu perusteellisesti viime viikkoina suurten länsivaltojen kesken, jotka käyvät kauppaa Rhodesian kanssa. Se ei läheskään täytä Afrikan ja Aasian maiden vaatimuksia, että Englannin olisi lähetettävä joukkoja kukistamaan Salisburyn valkoinen vähemmistöhallitus.

Jos Englannin ehdotus hyväksytään, tapahtuu ensimmäisen kerran, että YK julistaa jonkin alueen taloudelliseen eristystilaan. Englantilaislähteet sanoivat toivovansa, että kaikki viisitoista neuvoston jäsenmaata kannattavat päätöslauselmaa.

NL VALMISTUNUT VETÄMÄÄN SUOMEEN KOLME KAASUJOHTOA

Moskova. — Neuvostoliitto on valmistautunut myymään Suomelle 1970-luvulla maakaasua 3 miljardia kuutiometriä vuodessa, mikäli meneillään olevat neuvottelut johtavat sopimukseen. Itävallan kanssa kaupat on jo sovittu ja Neuvostoliiton kaasutoimitukset alkavat tämän vuoden aikana.

Leningradiin rakennettavan kaasujohdon ja mahdollisesti myös Petroskoin ja Arkangelin kaasujohtojen jatkaminen Suomen puolelle sisältyy Neuvostoliiton kaasuteollisuusministeriön pitkän tähtäyksen suunnitelmiin, kävi ilmi tiedotustilaisuudessa.

Samaan aikaan kun kaasun tuontia Neuvostoliitosta Suomeen koskevat keskustelut ovat vasta alkuvaiheessa kaupallis-taloudellisen komission työryhmässä on Itävalta sopinut kaasun ostot niin pitkälle, että toimitukset pääsevät alkamaan jo tänä vuonna. Myös muiden teollisuusmaiden kanssa neuvotellaan kaasutoimituksista.

Italian ja Neuvostoliiton kesken on selvitetty kaasun viennin tekniset yksityiskohdat ja parhaillaan käydään kaupallisia neuvotteluja, ilmoitti Neuvostoliiton kaasuteollisuuden ministeri Aleksei Kortunov. Ruotsin kanssa neuvottelut jatkuvat edelleen samoin kuin Japaninkin kanssa, jonne kaasua aletaan toimittaa Jakutiasta mikäli sopimus syntyy. Itävallan ja Italian kaasuostojen on kaavailtu nousevan 1975 mennessä 13.5 miljardiin kuutiometriin vuodessa.

Neuvostoliiton kaasuvarat ovat tiedemiesten arvioiden mukaan maailman suurimmat eli noin 70 triljoonaa kuutiometriä. Teolliset kaasuvarat ovat 9 triljoonaa kuutiota, josta tänä vuonna käytetään yli 170 miljardia kuutiota, kertoi ministeri. Neuvostoliitto onkin valmis myymään suuret määrät kaasua ulkomaille, kun vain päästään molemmin puolin tyydyttäviin sopimuksiin.

Kaasujohtoina käytetään nykyisin yleisimmin metrin läpimittaisia putkia, joita Neuvostoliitto on valmis ostamaan ulkomailta. Tulevaisuutta silmällä pitäen Neuvostoliitossa suunnitellaan otettavaksi käyttöön kahden ja puolen metrin läpimittaisia kaasuputkia. Niitä valmistavaa kahta tehdasta suunnitellaan parhaillaan.

PÄIVÄN PAKINA

PUSUJEN JA USKON VOIMALLA

Vaikka vaalikampanja ei ole vielä päässyt kunnollisesti lähtökuopista nousemaan, niin kaikesta huolimatta on jo havaittavissa, että ainakin sirkusta ja pelleilyä on odotettavissa yltä kyllin.

Rahamiesten puolueet — ja esimerkiksi liberaalien kansallinen rahastonhoitaja on antanut tietää, että rahaa on, ja lisää tulee sieltä, missä ei köyhyydestä ja puutteesta tiedetä muuta kuin mitä on ehkä sanomalehdistä tullut luetuksi — panevat likoon miljoonia dollareita. Ja kuten ainakin ennenvanhaan sanottiin, "rahalla saa ja hevosella pääsee".

Me voimme siis odottaa aika vilkkaita vaalikokouksia ja muita tilaisuuksia, missä "vanhanaikaisten" ohjelmapuheitten asemesta saadaan katsella mini-minihameisten tyttöjen sääriä, tanssijattarien ja muiden ohjelmanantajien esityksiä sekä kuunnella enemmän tai vähemmän onnistuneita pistopuheita kilpailevista ehdokkaista sekä muuta himphamppua.

On siinä työväenmiehillä ja -naisilla työläs asema saada äänensä kuuluksi hetken tärkeitten kysymysten ratkaisujen puolesta — ja siltikin on odotettavissa, että kaikista vaikeuksista huolimatta työtätekevien esityksiä kuullaan ja että niiden perusteella myös äänestetään.

Kun muutakaan ei ole vielä saatu järjestetyksi, niin viimeviikkoisia lehtiä ja televisiouutisia seuratessa tuntui siltä, että Canadan miltei kaikki naiset, nuorista neitosista keinutuolimuoreihin asti, haluavat kilvalla suudella eli pussata suureksi hurmuriksi sanottua uutta pääministeriä.

Eräässä tapauksessa nähtiin televisioruudusta, miten pääministeri-poloinen pääsi pussaamiskiihkoisista Eevan tyttäristä eroon vain juoksemalla kovalla vauhdilla kadun poikki.

Ja yhden vielä melko nuoren neitosen kerrottiin saamansa pääministeripusun jälkeen sanoneen, että hän, tyttöriepu, ei pese koskaan enää huuliaan!

Ja mitä suuret salonkileijonat edellä, sitä pienet kirkuen perässä. Niinpä saimme torstaina nähdä ja lukea eräästä aviisista, että Londonissa, Ontariossa oli joku rohkea tyttö suudellut myös torypuolueen "luotettavaa" Robertia, mr. Stanfieldia.

Kun huomioidaan, että nyt on karkausvuosi, niin tällainen vaalikampanja" on tietenkin paikallaan, vaikka jotkut sivuun jääneistä miekkosista voivat ehkä ajatella, että "tasan eivät käy herran lahjat" karkausvuodenkaan vaalipusujen menossa.

Toisaalta käy hieman sääliksi tyttöparkoja, sillä monesta heistä voi tuntua joitakin vaaliehdokkaita pussaillessaan siltä kuin suutelisivat jotakin totem postia eli totemipaalua tai muuta muinaisuuden muumiota.

Mutta kaikki se pussailu on tietenkin oma-aloitteisen itsevirtauksen varassa, joskin on ehkä totta, että "oma-aloitteisuuttakin" tulee hieman enemmän, jos sitä järjestelmällisesti autetaan ja edistetään.

Toivottavasti ei tässä rytinässä käy karkausvuonnakaan yhdellekään Eevan tyttärelle siten kuin kerrotaan käyneen eräälle vähän kevytjalkaiselle hempukalle, joka hyvässä hutikassa ollen oli katukulmauksessa halannut puhelinpylvästä ja kysynyt, että "joko sinä pitkä poika olet saanut" — pusun.

No karkausvuosi on vain kerran neljässä vuodessa ja viideksi vuodeksi valittavan alahuoneen vaaleja on keskimäärin vain kerran kahdessa vuodessa. Suotakoon siis ilonsa ja riemunsa kaikille.

Mutta mitä on vaikea ymmärtää kun erään sudburylaisen kaivosmiehen kerrotaan tiedoittaneen, että hän ryhtyy tavoittelemaan liberaalipuolueen ehdokkuutta Sudburyn vaalipiirissä.

Siinä täytyy miespoloisella olla enemmän "uskoa" kuin oli sillä entisellä miehellä joka heitti kirveensä jokeen kokeillakseen eikö se uskon voimalla kellu veden pinnalla.

Mies on varmasti oikeassa siinä, että työläisenä hän "voisi edustaa tätä vaalipiiriä". Ja ymmärrettävää on hänen sanontansa, että sudburylaiset "ovat väsymässä lakimies- ja lääkäriedustajiin. Ihmiset haluavat jonkun demokraattisemman ja kansanläheisemmän edustajan, eikä aristokraattista edustajaa."

Mutta miten herran nimessä voi kukaan ajatteleva työläinen luulla, että minkä tahansa rahamiespuolueen avulla ja kautta voitaisiin työtätekevien asiaa ajaa, se käy yli ymmärryksen. Naisten propagandapusut ovat paljon helpommin ymmärrettävissä.

Eiköhän k.o. mies muista esim. sitä, miten "sivullisilta" eli niiltä "kiusanhenki-ehdokkaiksi" nimitetyiltä kiellettiin jopa puheoikeus liberaalien johtajanvaalikokouksessa?

Samansuuruiset mahdollisuudet on ilmeisesti tällä kaivosmiehellä saada Sudburyssa liberaalipuolueen ehdokkuutta huolimatta lainkaan siitä kuin hyvänä ja pitkäaikaisena liberaalina hän itseään pitää. Hänelle sanotaan, niin epäilemme, että "suutari pysyköön lestissään", sillä ei tässä nyt sentään pelkällä uskolla Ottawaan työmiestä päästetä.

Omalta kohdaltamme toivomme mahdollisimman ripeätä toimintaa työväenehdokkaiden, niin miesten kuin naistenkin vaalikampanjain edistämiseksi — eikä ole lainkaan pahitteeksi vaikka työtätekevätkin osoitamme järjestettynä voimana innostusta ja tunteiluakin omille ehdokkaillemme, vaikka emme aivan mahdottomaan pussaus- ja uskonvimmaan lankeaisikaan.

— Känsäkoura.

International osuusliikkeen vuosikokous paheksui hintojen jatkuvaa kohoamista

Port Arthur. — International osuusliikkeen vuosikokouksen pääistunto pidettiin täällä sunnuntaina, huhtikuun 21 pnä. Edellisen viikon ajalla oli pidetty kokouksia sivuliikkeiden alueilla. Koska presidentti mrs. M. Murray oli ulkona kaupungista, niin avasi kokouksen kello 10 aamulla sihteeri H. Raketti. Laillisuuden hyväksymisen jälkeen hän esitti työjärjestyksen joka hyväksyttiin ja kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Ge. Andrew Cotter. Kokouksen pöytäkirjuriksi valittiin H. Raketti, puheenvuorojen merkitsijäksi Bertha Mäki, kielenkääntäjäksi W. Alanen, sanomalehdille kirjeenvaihtajaksi A. T. Hill, ponsikomiteaan C. Lenton, Rose Cotter ja J. Nykoforiuk ja ääntenlaskukomiteaan Lyyli Toikko, Wm. Laine ja Joe Oliver.

Päätettiin kuulla ensin presidentin laatima johtokunnan raportti, yleisliikkeenhoitajan raportti ja tilintarkastajan raportti, joitten suhteen keskustelu suoritettiin yhdessä.

Sihteeri luki presidentin raportin missä sanottiin, että "me olemme toivorikkaita sikäli kun suuntana on myyntien lisääntyminen ($52,000 toisen vuosipuoliskon aikana 1967) . . . merkittävä varastojen vähentyminen ja saatavien lasku 5½ tuhannella dollarilla".

Kansainväliseen tilanteeseen viitaten, presidentin lausunnossa sanottiin: "Nyt pitää olla selvää kaikille, että Vietnamin sota on koskenut meihin kaikkiin. Korkeat elinkustannukset, kaikkien palvelujen hintojen kohoaminen, työttömyys, maailman rahajärjestelmän tuhoutuminen — kaikki tämä on sidottu tähän hyödyttömään ja raakaan sotaan. Me osuusliikkeessä olevat olemme sanoneet tämän vuosikausia, mut ta siitä puhuvat jo meidän poliitikkommekin Ottawassa. Rahaministeri Mitchell Sharp esitti tämän tosiasian televisiohaastattelun yhteydessä. Meidän sotilaalliset sitoumuksemme NATOon ja NORADiin aiheuttavat canadalaisille verojen korotuksia, vaikuttaen siten entistä jyrkemmin canadalaisten kuluttajain ostovoimaan."

"Työttömyys Järvienpäässä kirves miesten ja muiden kohdalta on nyt paljon suurempi kuin vuosia aikaisemmin, vaikuttaen siten väestön ostovoimaan . . ." sanoi liikkeenhoitaja Wilho Alanen.

Päivällistunnin jälkeen uudelleen kokoonnuttaessa puheenjohtaja kehoitti seisomaan ja minuutin hiljaisuudella kunnioittaen Yhdysvaltain siviilivapauksien liikkeen johtajan Martin Luther Kingin muistoa.

Sen jälkeen jatkui keskustelu raporttien johdosta.

Raportit kokonaisuudessaan hyväksyttiin esityksineen, sillä lisäyksellä, että suostutaan South Gilliesin sivuliikkeen kokouksen pyyntöön, että annetaan heille vielä kuusi kuukautta aikaa saattaa liikkeensä kannattavalle pohjalle, koska he toivoivat sen olevan mahdollista uuden liikkeenhoitajan johdolla.

Johtokuntaan erovuorolla olevan 5 jäsenten valinnassa äänestyskomitea esitti valituksi tulleen seuraavat: Rose Cotter, Laila Mäki, C. Lenton, W. Toikka ja Einari Niemi.

Port Arthurin liikkeen huoltokomiteaan nimitettiin W. Wäyrynen, Maija Junttila, Eino Pudas, Tyyne Sillman ja viides jäi johtokunnan vahvistettavaksi, koska oli lähtenyt pois kokouksesta.

Fort Williamin kaupan huoltokomiteaan nimitettiin Hanna Anderson, Edla Himanka, C. E. Lenton, Aime Lenton, John Nykoforiuk, Joe Oliver ja Wm. Oriniuk.

Osuustoimintaliikkeen yleissuhteiden tarkkailu- ja tulevaisuussuunnitelmien esittelykomiteaan valittiin A. T. Hill, Wm. Laine, C. Lenton, V. Kentala, John Kipien, J. Nykoforiuk ja W. Trylinski.

Kokouksessa hyväksyttiin useita päätöslauselmia. Ensimmäisessä niistä käsitellään autojen parkkeerauspulmaa Bay ja Algoma katujen alueella kehoittaen kaupunginhallintoa antamaan huomiota Bay—Algoma alueen parkkeerauspaikkojen avaamisohjelmalle.

Puhuessaan tästä päätöslauselmasta mr Raketti sanoi, että me olemme pakoitetut sulkemaan parkkeerauskonttimme muilta kuin asiakkailtamme voidaksemme antaa asiakkaillemme tarvittavan palvelun.

Toisessa päätöslauselmassa kehoitetaan hallitustamme vetoamaan Yhdysvaltain hallituksen hetikohtaisten rauhanneuvottelujen järjestämiseksi Vietnamissa, pyytäen samalla, että lopetetaan kaikenlaisten sotatarvikkeiden lähettäminen Yhdysvaltoihin.

Ontarion pääministeri John Robartsille lähetetyssä päätöslauselmassa kehoitetaan hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin hintojen kohoamisen estämiseksi.

Kokouksessa huomioitiin, että Hoito-ruokala viettää toukok. 1 pnä 30-vuotispäiväänsä ja lähetti Hoitoruokalalle onnittelusanoman tämän merkkitapauksen johdosta toivoen ystävällisempiä suhteita alueen osuustoimintaliikkeiden välille.

Konsertti Massey haalilla

Toronto. — Shevchenko mieskuoro, Toronton mandoliiniorkesteri ja ukrainalaiset kansantanssijat järjestävät konsertin Massey haalissa, lauantaina, toukokuun 11 pnä, kello 8.15 illalla.

Shevchenko-kuoro ja mandoliiniorkesteri esiintyvät johtajansa Eugene Dolnyn johdolla ja kansantanssijat Walter Balayn johdolla. He ovat vuosien kuluessa lukemattomia kertoja ilahduttaneet yleisöä ympäri Canadan. Suunnittelun alaisena nyt on matka Eurooppaan lähitulevaisuudessa.

Lippuja on myytävänä Ukrainian Bookstore, 962 Bloor St. W., Troyka Ltd., 799 College St., ja Massey Hallissa esityksen edellisenä iltana. Lippujen hinnat ovat $2.50, $2.00, $1.50 ja $1.00.

Tilatkaa Vapaus!

Urheilua

Boston 815

Knoxville, Tennesee. — USA:n Ralph Boston voitti pituushypyn tuloksella 815 viikko sitten lauantaina Knoxvillessä järjestetyissä yleisurheilukilpailuissa. Hän jakaa Neuvostoliiton Igor Ter-Ovanesianin kanssa ME-tuloksen 835.

Samoissa kilpailuissa Richmond Flowers voitti 110 metrin aidat ajalla 14,0. Edellisenä päivänä sama mies oli saavuttanut Baton Rougessa Louisianassa ajan 13,3, jolla jakaa Earl McCulloughin maailman tämän vuoden kärkisijan.

TÄRKEÄ TIEDOTUS

KEITH REALTOR
PHOTO MLS LISTINGS

1 ja 2 makuuhuoneen huoneistoja saatavana suomalaisesta osaketalosta
WILLOWDALE
muutamia parvekkeita ja autotalleja. Soittakaa
LAURI KANGAS kotiin 225-1751 KONTTORIIN 487-3333
TORONTO, ONTARIO

E.I. 18-7

HYVÄÄ RUOKAA

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON
Koko: 7¾" x 10½", käsittää 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen reseptehin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia juhlan kukkaron päiviksi.
HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen erästä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.
'Se on' oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

Marxismi luento- ja keskusteluaiheena

Toronto. — Bridgeportin yliopiston filosofiaosaston johtaja, professori Howard L. Pearson Connecticutista on juhlapuhujana Marxin 150-vuotisjuhlan ensimmäisessä tilaisuudessa, minkä järjestää Horizons -julkaisun tutkimuslaitos Torontossa toukok. 5. päivänä.

Mainittuna päivänä kello 2 ip. St. Lawrence Hallissa (King ja Järvis) prof. Parson puhuu aiheesta "Nuori Marx ja nuori sukupolvi". Pearson, joka on yhdysvaltalaisen "Marxist Instituten" perustajajäsen ja Yhdysvaltain filosofiajärjestön yksi johtava henkilö, on kirjoittanut useita kirjoituksia ja kirjoja vieraantumisesta ja kansanvallasta.

Hänen kanssaan esiintyy nuoria canadalaisia, mm. SCAN-julkaisun toimittaja Stanley Gray McGill yliopiston poliittiselta tiedeosastolta, Daniel Goldstick Carletonin yliopiston filosofian osastolta ja Peggy Morton, uuden vasemmiston komiteasta Torontosta.

Toukokuun 7. päivänä kokoontuu kello 8 illalla symposiumi Lord Simcoe hotellissa, ollen aiheena "Marxism and Democracy". Yksityinen sanomalehtimies Brewster Kneen, Tshekkoslovakian lähetystön ensimmäinen sihteeri A. Dhrlik sekä Horizonin toimittaja ja "Unequal Union" kirjan kirjoittaja Stanley B. Ryerson puhuvat tilaisuudessa. Puheenjohtajana toimii Canadian Tribune-lehden toimittaja Rae Murphy.

Toukokuun 10. on kolmas tilaisuus, King Edward hotellissa pidettävä yleinen luentotilaisuus aiheesta "Yhdysvaltain ja maailman ekonomia". Empire of High Finance-kirjan kirjoittajana, newyorkilainen ekonomisti Victor Perlo puhuu. Canadan kommunistisen puolueen puheenjohtaja Tim Buck puhuu Canadan ekonomiasta ja puheenjohtajana toimii vancouverilainen ekonomisti Emil Bjarnason. Sisäänpääsy tiistai- ja lauantai-illan tilaisuuksiin on $1.00. Sunnuntaina iltapäivällä kerätään vapaaehtoinen kolehti.

VAPAUS ON TÄRKEÄMPI KUIN OLYMPIALAISET

Helsinki. — Herra von Frenckell sanoo, että hän on koko elämänsä ajan toiminut puhtaasti urheiluaatteen puolesta ja halunnut pitää politiikan loitolla urheilusta. Haluaisin kertoa hänelle, että Etelä-Afrikassa politiikka ja urheilu sekoittuvat toisiinsa vallan hyvin. Rotuerottelu ulottuu jakamattomana kaikkialle: kilpauimarien altaisiin, nyrkkeilykehiin ja kilparadoille saakka. Missään eivät valkoinen ja musta ottele samalla areenalla.

— Etelä-Afrikan värilliset urheilijat eivät pidä erityisen tärkeänä osallistumista olympiakisoihin Vorsterin hallituksen edustajina. Tärkeämpää heille — kuten kaikille Etelä-Afrikan värillisille — on saada oikeutensa, kertoi eteläafrikkalainen rotusortopolitiikan vastustaja George Peake eilen tilaisuudessa, jonka Etelä-Afrikka-toimikunta ja Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan kulttuuritoimikunta olivat järjestäneet Etelä-Afrikan nykysen tilanteen selvittämiseksi.

— Tapahtumien eteneminen Etelä-Afrikassa on jäänyt monien muiden maailmaa järkyttävien tapahtumien, ennen kaikkea Vietnamin sodan, varjoon. Kuitenkin Etelä-Afrikassa valkoinen hallitusvalta on tekemässä juuri samaa kuin amerikkalaiset Vietnamissa. Etelä-Afrikan rotusortajien keinot vain ovat toistaiseksi hienovaraisemmat. Heidän väkivaltansa ei ole yhtä avointa, kertoi Peake edelleen.

— Värilliset ovat rotulakien kiristyessä päivä päivältä huonommassa asemassa. Etelä-Afrikan fasismi näyttäytyy ulkopuolisille yhä piilevässä muodossaan. Mutta todellisuudessa Etelä-Afrikan parlamentti on vain näyteikkuna ja maata hallitsee herra Vorster yksinvaltaisesti, sanoi Peake.

George Peake on ammatiltaan muurari ja hän toimi vuosia sitten Kap-kaupungin valtuuston jäsenenä edustamassa värillisten puoluetta. Hän vaikutti lisäksi vuosikaudet Etelä-Afrikan ammattiyhdistysliikkeessä. Myöhemmin värillisten puolue kiellettiin ja Peake itse joutui poliittisen toimintansa takia pidätetyksi. Hän oli vankina vuodesta 1962 vuoteen 1965 ja joutui sen jälkeen kotiarestiin. Viime helmikuussa Peake karkotettiin Etelä-Afrikan liittotasavallasta, jonne jäivät edelleen hänen vaimonsa ja neljä lastaan.

PERHE ETELÄ-AFRIKASSA

— Perheeni Etelä-Afrikassa on tukalassa asemassa, kertoi Peake. — Turvallisuuspoliisi suorittaa tuon tuostakin kotitarkastuksia heidän asunnossaan ja tutkii kirjeet, jotka olen lähettänyt. Samaten joutuvat lapseni koulussa kuulusteltavaksi. Rakastan perhettäni yhtä paljon kuin jokainen perheenisä, mutta kohtaloni ei ole ollut minun määrättävissäni, hän sanoi.

Peake on tällä hetkellä maanpaossa toimivan yleisafrikkalaisen kongressin (PAC) jäsen ja hän toimii lisäksi Etelä-Afrikan poliittisten vankien vapauttamiseen tähtäävässä kansainvälisessä kampanjassa. Maastakarkoitamisensa jälkeen hän on saanut apua mm. kansainväliseltä Defence & Aid -rahastolta.

TAISTELU ELOONJÄÄMISESTÄ

— Vuoteen 1961 saakka olin pasifisti ja uskoin, että värillisten asema on korjattavissa ilman voimatoimenpiteitä. Sharpevillen verilöylyn jälkeen yksipuolinen väkivallan käyttö Etelä-Afrikan hallituksen taholta on lisääntynyt, värilliset ovat koetelleet kaikki eiväkivaltaisen tien keinot. Samaan aikaan Etelä-Afrikan hallitus on länsivaltojen avulla kasvattanut väkivaltakoneistoaan, eikä väkivallan käyttö ole rotusortajille mikään omantunnon asia. Minusta meillä on moraalinen oikeus aseelliseen taisteluumme, totesi Peake. — Kysymyksessä on — kuten Nelson Mandela on todennut — taistelu eloonjäämisestä.

— Me emme määrää taistelun etenemisvauhtia. Sen tekevät vallanpitäjät, hän jatkoi. — Valkoiset luottavat koneistettuun armeijaansa. Me luotamme värillisten enemmistövoimaan ja keskinäiseen solidaarisuuteen. Länsivaltojen asioihin puuttuminen voi tehdä taistelun vain pitemmäksi ja vaivalloisemmaksi.

Kysymykseen, millaisia reaalisia mahdollisuuksia värillisillä on vapautustaistelunsa voittamiseksi, Peake vastasi viittaamalla Vietnamin esimerkkiin. — Vapaus on jakamaton, hän sanoi. Vietnamilaisten taistelu tukee kaikkien kolmannen maailman sorrettujen taistelua.

— Emme pelkää amerikkalaisten sekaantumista, hän totesi lopuksi. — Paljon pelottavampaa on, jos YK puuttuu asioiden kulkuun, kuten tapahtui Kongossa. Kysymyksessä on meidän vallankumouksemme.

NL:n LAIVASTON TAITEILIJAYHTYE SAI TUNNUSTUSTA JÄRVIENPÄÄSSÄ

Port Arthur. — Neuvostoliiton laivaston taiteilijayhtie, noin sadan henkilön voimaisena, sai haltioihinsa lauluillaan ja tansseillaan useita tuhansia käsittävän katsojajoukon Fort Williamin Gardenissa.

Vaikutus oli täydellisesti venäläinen, kuin Volga joen virta, Punaiset taistelujoukot ja aaltoileva meri. Ainoan valituksen, minkä katsojat esittivät, oli se, että kämmenet olivat hellinä käsien taputuksesta kahden ja puolen tunnin pituisen ohjelman päättyessä. Esitykset olivat hyvin paljon samanlaiset kuin Punaisen armeijan kuoron, joka vieraili täällä viime vuonna, mutta tässä esityksessä saivat ylivallan meriäänin sointuvat sävelet. Meripoikain loistavissa puvuissa suorittamat nopealiikkeiset tanssinumerot ja polvien taivutukset näyttivät olevan voittamattomia.

He olivat myös hyviä diplomaatteja. Vaikka suurin osa esityksistä oli venäläistä, esitti yhtye ajoittain sellaisia yllätyskappaleita kuin Allouette ja Red River Valley englanninkielellä ilahduttaakseen katsomoa. Jos vielä hiukankaan vastenmielisyyttä oli jälellä illan kuluessa, niin viimeisin numero Auld Lang Syne pyyhki sen pois ja monet katsojista yhtyivät hyvin haaveelliseen lopputunnelmaan.

Tilaisuuden oli järjestänyt Port Arthurin ja Fort Williamin Lions Club, joka antoi muistolahjan vieraille ja sai vastalahjaksi Murmanskin kirjan, venäläisten meripoikien kotipaikalta.

Pieni ryhmä Ukrainalais-canadalaisia esitti ulkona tunnuksiaan vastalauseeksi nykyisen Venäjän hallitukselle, kuten he väittivät, mutta mitään väkivaltaisuuksia ei ilmennyt."

* * *

Ylläoleva vapaasti suomennettu Port Arthurin Chronicle-lehden arvostelusta tulkitsee ilman lisäselityksiä sen jälkitunnelman, joka meille jäi tästä arvokkaasta vierailuohjelmasta. Ilmoitetun matkaohjelman mukaan tämä vierailujoukkue esiintyy nyt kevätkaudella seuraavissa paikoissa: Montreal — Vancouver — Edmonton — Calgary — Saskatoon — Regina — Winnipeg — Fort William — Toronto — Ottawa — Quebec — Drummondville ja Chicoutimi.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Suomi Filmin uusi musiikki-iloittelu "OHO! sanoi Eemeli" elokuva näytetään uudestaan täällä 316 Bay Street haalilla sunnuntaina, toukokuun 5. alkaen kello 1.30 iltapäivällä.

Aika sopii kaupunkilaisille ja ympäristöläisille. Sisäänpääsynä on vapaaehtoinen kolehti ovella. Tervetuloa jokainen!

* * *

Tervehdimme Hardy Commisionin raporttia, koskien ehdotusta Järvienpään paikallishallinnon järjestämisestä, jolla yhdistettäisiin kaupungit Port Arthur ja Fort William ja läheiset kunnat.

Tätä yhdistämistä ovat esittäneet työväen vasemmistoryhmät sosialistipuolueesta alkaen jo kymmeniä vuosia. Se on ollut Labor-Progressive puolueen ja kommunistisen puolueen ehdokkaiden ohjelmassa maakunnallisissa vaaleissa ja kaupunkien vaaleissa työväen valtuustojen ehdokkaiden ohjelmissa. Viimeksi oli sitä asiaa perusteellisesti esittelevä suunnitelma Fort Williamin viime syksyisten vaalien yhteydessä työväen ehdokkaan C. Martinin ohjelmassa, jossa hyljättiin maakuntahallituksen esitys ylhäältäpäin lautakunnan johtamana hallinto ja vaadittiin demokraattista väestön päätöstä ja hallintoelinten valintaa, sekä verotusta maksukyvyn perusteella.

Siis me tervehdimme summittaisesti esitystä oikeaan suuntaan osuvana.

* * *

Järvienpään Lodge, joka edustaa Canadan demokraattista naistenliittoa, on järjestänyt täällä leivos- ja käsityömyyjäiset lauantaina toukokuun 4. International osuusliikkeen Port Arthurin kaupassa, alkaen liikkeen avautuessa kello 9 aamulla.

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!

K. S. Stanislavski:
Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa

447 SIVUA
HINTA NID. $2.60

K. S. Stanislavskia (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luojaa, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".
Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan näkemyksen leimaamaa käytännön ammattitietoa.

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing
COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

John E. Koski kuoli täällä sairaalassa huhtikuun 25. Hän oli syntynyt Ilmajoella Suomessa, ollen kuollessaan 80 vuotias. Tähän maahan tuli hän ensin Dinsmoreen Sask. maakuntaan v. 1911 ja oli maanviljelijänä siellä kunnes vuonna 1944 siirtyi Finlandiin (Ont.) ja sitten myöhemmin Emoon. Tänne sairaalaan tuotiin maaliskuussa.

Hän oli CSJ:n toiminnoissa ja lehtemme asiamiehenä aavikolla ollessaan ja taas siirryttyään Ontarioon.

Suremaan jäi vaimonsa Hilja, kaksi poikaa Abie ja Arvo, kolme tytärtä, Jenny, Edna ja Ester. Yksi sisko Suomessa. Hautaus suoritettiin Everest hautaustoimistosta Riverside hautausmaahan sukulaisten ja ystävien saattamana. ATH.

EI TARVINNUT

— Miksi et nauranut pomon vitsille?

— Ei tarvinnut. Kuittasin lauantaina.

— Eräässä Latvian tehtaassa on konstruoitu sähkövasara, jonka iskuvoima ei ole suuri — vain 2.5 kilogrammametriä — mutta iskutaajuus 1100 iskua minuutissa. Se muistuttaa paine-ilmavasaraa ja sillä voidaan juntata paaluja, rikkoa betoni- ja tiiliseinää, louhia routaista maata ja tehdä monia muita tienrakennustöitä.

Isäni ja isoisämme

Arvi Saarikosken

MUISTOLLE

Kuoli huhtikuun 28 pnä 1961

Kaunis on muistosi isäni hyvä,
hellästi vaalit sä mua.
Siksi mulla on kaipaus syvä,
unhoita koskaan en muistoa.

Tyttäresi ELMI

Lastenlapset
CATHY, JOLY ja SAMMY.

SCAU-LIITON TIEDONANTOJA

Pitämässään kokouksessa 25 pnä huhtikuuta hyväksyi liittotoimikunta uusiksi liittomme ennätyksiksi seuraavat saavutukset: Yrityksen pitämissä sisähyppykilpailuissa Torontossa tämän kuun 7 päivänä: Yleinen sarja, vauhditon korkeus, Bob Miner Yritys 148 cm., alle 17 v. sarja, vauhditon korkeus, Stanley Penttinen Yritys 124 cm.

Samalla huomauttaa liittotoimikunta, että viime kesän liittokokouksessa päätettiin poistaa alle 15 v. poikien kolmiottelu ja nuo lajit, 100 m, pituus ja kuula muutetaan yksityislajeiksi, mestaruudesta. Kuten ymmärrettävää tullaan nämäkin lajit ottamaan liiton ennätysluetteloon nyt, joten, jos siis joissakin kilpailuissa, ennen liittomme mestaruuskilpailuja, joka alle 15 v. saavuttaa tuloksen yllämainituissa lajeissa, tulee se heti merkattavaksi liiton ennätykseksi, siis ensimmäiseksi. Pitäkääpä seurat tämä muistissanne. O. K. Työläisurheiluterveisin — Liittotoimikunta, Paavo Vaurio, siht.

Elanto on suuri osuusliike

Port Arthur. — Ensimmäisen maailmansodan ja Suomen luokkasodan jälkeen aloin ensimmäiset työ vuoteni Laskelan paperitehtaalla oppilaana peltisepän verstaassa. Kertoi mestarini, kupariseppä I-ta entisenä Helsinkiläisenä ja työväen järjestömiehenä helsinkiläisestä osuuskaupasta Elannosta. Hän ihaili usein tuon liikkeen osuus-kauppa-merkkiä joka kuvaa sattuvasti kuinka osuus-liikkeen pitäisi laajeta. Merkki kuvaa päivänkakkaraa jossa mehiläinen imee mehua ja lentää kukasta kukkaan.

Nyt kun vierailin tämän vuoden alussa Helsingissä tuli mieleeni kuinkahan laaja laitos Elanto mahtaakaan olla. Vaikkakaan aikani ei sallinut pitempään tutkiskeluun vierailin entisien voimisteluveteraanien kodeissa, joista toinen on ollut Elannon voimisteluseura ISKUN (TUL:N Seura) monivuotinen ohjaaja ja toinen entinen Elannon työläinen. Omasta puolestani muistan kun ensimmäisen kerran edustaen Helsingin työväen voimistelijoita osallistuin 1929. Elannon ISKUN järjestämissä piirikilpailuissa Elannon Juhlasalissa joka on tuon kuuluisan E:n leipätehtaan yläkerrassa Hämeentiellä (entinen Itäviertotie).

Nyt esittelen joitakin numeroita joita ahmin tietooni. Pääkonttorin Hämeentie 11. Helsinki.

Elanto perustettiin lokakuun 15 päivänä 1905. Perustamiskirjan allekirjoitti 19 henkilöä. Jäsenmäärä nykyään noin 140 tuhatta. Liikevaihto v. 1967 yli 322 milj. mk.

Myymälöitä: 124 pikamyymälää, 67 elintarvikemyymälää, 122 sekatavara myymälää, ja niiden yhteydessä 9 kangas-, talous- ja rakennustarvikeosastoa, 8 myymäläautoa, 4 pakaria, joiden lisäksi useimmissa maaseutumyymälöissä erilliset leipämaito ja ruokatavaravarastot, 62 liha ja leikkelemyymälää, niissä 35:ssa erilliset kalaosastot, jonka lisäksi 9 liha- ja leikkelemyymälässä ja kaikissa pikamyymälöissä on tuoreen kalan myynti, 3 jalkinemyymälää, 19 erikoismyymälää, joissa vaihdellen kangas-, taloustarvike-, jalkine-, puku-, urheilu-, leikkikalu ja paperi - tavaravarastot, 4 tavarataloa, joissa 60 osastoa, 4 kukkamyymälää, 32 ravintolaa ja kahvilaa, 56 rohdosmyymälää, 2 hautaustoimistoa, 4 halkotarhaa ja puutavaravarastoa.

Elannon alkuperäinen perustamispääoma oli 184 vmk. (vanhaa markkaa). Omat pääomat ovat nykyisin noin 19,3 milj. mk. josta osuuspääoma n. 3,5 milj. mk. Jäsenille jaettu takaisin ostohyvityksinä ja osuuspääoman korkoina koko toiminta-aikana yli 41 milj. mk.

Säästö talletukset noin 22 milj. mk. Tuotantolaitoksia: leipomo, mylly, 10 meijeriä, lihanjalostustehdas, säilyketehdas, einestehdas, useita aputehtaita sekä kaksi maatilaa.

Oman tuotannon arvo v. 1967 yli 53 milj. mk. Myöskin ilmestyy kaksi kertaa kuussa Elanto-lehti jonka suomenkielinen painos on 130,500 ruotsinkielinen 12,300.

Siis yli kuusikymmentä vuotta sitten 19 ihmistä aloitti Elanto liikkeen joka on kehittynyt näin valtavaksi. Koska yleisesti maailmassa vietetään lokakuuta osuustoimintakuukautena tuli leikillisesti tämän kirjoittajalle mieleen, että olisikohan ne sittenkin suomalaiset jotka osuusliikkeen aatteen aloittivat?

P. VOUTILAINEN.

Menivät ja tulivat

Helsinki. — Suomesta lähti viime vuoden aikana ulkomaille kaikkiaan 2,327,763 ja maahan saapui 2,329,113 matkustajaa, kerrotaan tilastollisesta päätoimistosta. Sekä lähteneiden että saapuneiden määrä on hieman kasvanut edellisvuodesta. Matkustajia lähti ja saapui eniten maitse, ja vähiten lentoteitse. Suoraan Suomesta Pohjoismaiden ulkopuolelle lähti päättyneen vuoden aikana 308,072 ihmistä, joista Suomen kansalaisia oli 202,925.

— Jevgeni Pojarkov pyydysti Donista monnin, jonka pituus oli yli 2 metriä ja paino toistasataa kiloa. Donista ei oltu aikaisemmin näin isoa kalaa saatu.

APU
LEHDEN
IRTONUMEROITA
SAATAVANA
No: 7, 9, 11, 12, 13 ja 22
IRTONUMERON
HINTA 55c
postitse lähetettynä
Hinta 65c
Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING
CO. LIMITED
P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

UUSI
LOISTELIAS
ja ajankohtainen
JULKAISU
KERRAN KUUKAUDESSA
1 vuosikerta Canadaan $5.75
MM
MAAILMA JA ME

IRTONUMEROT 60c
Postitse lähetettynä 70c
Ensimmäiset irtonumerot saatavana kahden viikon kuluttua.
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS
PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Ruotsin Amerikan Linjan
HUVIMATKA SUOMEEN
UUSI
M. S. KUNGSHOLM
Toukokuun 18 pnä
New Yorkista—Kööpenhaminaan
Sieltä edelleen
UUDELLA
M. S. FINLANDIA
laivalla
TOUKOKUUN 26 PNÄ
Helsinkiin
Lippujen hinnat:
M. S. Kungsholm
Turistiluokka — New York/Kööpenhamina, alkaen US $261.00, halvin edestakainen lippu US $514.00.
M. S. Finlandia:
Turistiluokka — Kööpenhamina /Helsinki US $45.00.
Muut laivavuorot 1968:—
New Yorkista:
Gripsholm — kesäk. 7
Kungsholm — elok. 14
Gripsholm — syysk. 25
Kungsholm — jouluk. 5
Tehkää paikkatilauksenne:
VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONT.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Lasten suomikoulu Finnish haalilla torstaisin klo 5.30—7 illalla.

Lastenkomitean järjestämä Bingo ilta Finnish-haalilla torstaina toukokuun 2 pv. kello 7.30 ip. Hyvät voitot ja kotitekoiset kahvileivät. Tervetuloa.

Äitienpäiväjuhlaa vietetään Finnish haalilla sunnuntaina toukokuun 12 pnä kello 1.30 ip. Lapset ohjelman esittäjinä. Äidit kukitetaan.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 ip.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Tilatkaa Vapaus!

SANTALA'S
General Store
Lihaa, sekatavaraa, jauhoja ja eläintenrehuja.
TEXACO gasoliinia ja öljyä.
KOTIIN AJO
Puhelin 694-4511
R.R. 2, Wahnapitae Ont.

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA kohtuullisiin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Markkinatanssit onnistuivat taas erittäin hyvin

Kuten aikaisempinakin vuosina, viime lauantaina Finnish haalilla pidetyt vuotuiset kevätkarnevaalit — "markkinatanssit" — onnistuivat erinomaisen hyvin. Yleisöä oli Finnish haalin avarat tilat täynnä ja kaikilla tuntui olevan hauskaa seuraa alusta loppuun saakka.

Miesten ja naisten näppärin käsin valmistettuja ja osittain "hopeaongella kalastettuja" ovipalkintoja oli odotettua enemmän — kaikkiaan 93 palkintoa, mutta siitäkin huolimatta niiden jaosta jäi osattomaksi joitakin muitakin kuin allekirjoittanut. Sydämellinen onnittelu niille jotka saivat onnettaren hymyn ansiosta arvokkaita palkintoja — saunan kiukaan, pöytiä, tuoleja, kiikkuja, mattoja, peitteitä, tauluja, koristeita, keittiövälineitä ja paljon muuta. Sydämellinen kiitos myös kaikille ovipalkintojen lahjoittajille sekä cviilippujen ostajille.

Lämpimästä säästä ehkä johtui, että tätä tilaisuutta varten valmistettu hyvä sima meni kuin kuumille kiville — se loppui kesken vaikka simaa valmistettiin paljon enemmän kuin edellisinä vuosina. Hyvin kävivät kaupaksi myös "kuumatkoirat" ja kahvikulta.

Tuloja oli kaikkiaan alun toistatuhatta dollaria, mikä auttaa tuntuvasti haalin parissatuhansissa olevien veromenojen maksussa.

Paikalla olleet voittajat saivat viedä mennessään kotiin kaikkiaan 72 ovipalkintoa, mutta perimättä on vielä 21. Nämä perimättömät ovipalkinnot ja niiden voittajat ovat:

Tyyny, Kim Pellat, Sudbury; matto, H. Kalapudas, South Porcupine; tyyny, Eila Korell, Sturgeon Falls; tyynyn liinat, Richard Harju, Sudbury; pukukangasta, Maija Marttinen, Sudbury; tyynyliinat, mrs. L. Salo, Azilda; miesten kintaat ja pieniä tuukia, John Orasi, Sudbury; tyyny, Frank Kuusisto, Whitefish; sukat ja kintaat, mr. N. Mäkelä, Webbwood; pojan villatakki, Hilma Haapala, Sudbury; pöytäliina, Harold Saarinen, Wawa; patalappuja ja pyyheliina, G. McNamara, Evans Lumber, Sudbury; 2 pientä tuukia, Paul Delongchamp, Sudbury; naisten huivi ja käsineet, A. Palo, Sudbury; naisten kengät, Lempi Sihlman, Kirkland Lake; kahvikuppi, Armas Walli, Sudbury; saunan kiuas, Maire Vuorensyrjä, Copper Cliff; pihatuoli, Tyyne Haavisto, Garson Mine; pihatuoli, V. Lehti, Wanup; pihatuoli, Karin Mäkelä, Skead; tytön villatakki, June Wicks, Sudbury.

Vietnam-aiheinen elokuva Mine-Mill haalilla torstaina

Vietnam-aiheinen sotavastainen elokuva, "Uhka taivaalla" (Threatening Sky) esitetään Mine-Mill haalilla, 19 Regent St., torstaina toukokuun 2 päivänä, alkaen kello 7.30 illalla.

Esityksen järjestää Vietnamin sodan lopettamisen hyväksi toimiva sudburylainen komitea. Kaikki sydämellisesti tervetulleita.

TILATKAA VAPAUS

Goddard
SÄHKÖLAITTEIDEN KESKUS
suljettuna koko päivän keskiviikkona varaston järjestelyä
SAVUVAHINKO-MYYNNIN
LOPPUPÄIVIÄ VARTEN
Varasto sisältää sähköhelloja, jääkaappeja, stereolaitteita, televisioita ym.
Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne!
GODDARD APPLIANCE CENTRE LTD.
118 Durham St. S. Sudbury

Suomalainen naisvoimisteluryhmä kulttuurivaihtoon

Perjantaina toukokuun 3 pnä lähtee Sudburysta kahdeksan tytön ryhmä Ontarion edustajina esittämään suomalaista naisvoimistelua Saskatoonissa ja Reginassa pidettäviin kansantaide festivaaleihin. Lähtijöinä ovat Rita Kassinen, Anna-Liisa Westerlund, Pirkko Talkio, Anneli Punkkinen, Tuire Piironen, Eva-Liisa Westerlund, Sirkka Kotilehti ja Virve Piironen sekä heidän ohjaajansa Katri Westerlund ja mat kan ohjaaja Maire Piironen. Matkan kustantaa Ontarion opetusministeriö (Department of Education) yhdessä Ontarion kansantaideneuvoston (Folk Arts Council) kanssa. Matkan on järjestänyt mr. Ihor Kuryliw Sudburyn kansantaideneuvoston puheenjohtaja.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoituksista

Sudburyn seudun kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on jälleen saatu kolme lahjoitusta. Aarne Walli, Sudbury, Ont., on lahjoittanut $2.00. Lauri Sinisalo, Nairn Centre, Ont. $2.00 ja Antti Seppänen, Sudbury, Ont., $2.00.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksista.

Dmitri Gudkov:

Syvä kriisi

Kapitalistisella sektorilla, jota hallitsee pääoma, ovat vallitsevina vaikea rahatilanne, suuret taloudelliset ongelmat ja joukkotyöttömyys. Syntyikö se valuutta- ja finanssikriisi, joka horjuttaa tänä päivänä US-A:n, Englannin ja Länsi-Saksan suurpankkeja ja arvopaperipörssejä dollarin ja punnan asemaa sattumalta? Amerikkalaisten, englantilaisten ja belgialaisten mielissä liikkuvat 30-luvulla alkaneen kriisin ja sitä seuranneen suuren lamakauden pelottavat aaveet.

Englannin punnan devalvointi — "kauan odotettu yllätys" — oli ensimmäinen kapitalistista talouselämää järisyttävistä tapahtumista. Sen vaikutus ulottui lähes 30 maan valuuttaan, eikä ainoastaan puntavyöhykkeellä, vaan myös sen ulkopuolella. Ennen kaikkea sen vaikutus kohdistui näiden maiden työläisten toimeentuloon. Englannin työläiset joutuvat kärsimään siitä sodanjälkeisestä suuntauksesta, joka on sitonut Englannin amerikkalaisen pääoman kahleisiin.

Mutta devalvaatio ei turvannut pankkiireille heidän toivomaansa hengähdystaukoa. Kultakuume sai valtaansa kapitalistisen maailman. Ennätys oli Lontoossa 200 kultatonnin myynti. Länsi-Saksassa kullan hinta nousi 45 dollariin unssilta. Sveitsissä 47 . . . USAn kultavaranto hupeni maaliskuun puoliväliin mennessä ennen kokemattoman vähiin — 10.4 miljardiin dollariin. Jos ulkomaiset 33.5 miljardin paperidollarin haltijat vaatisivat niitä nyt vaihdettavaksi kultaan, kapitalistisen maailman rikkain maa joutuisi vararikkoon. Dollarin kultakanta on enää kuvitelma, totesi Ranskan pääministeri Pompidou hiljattain.

Washingtonin kuumeiset toimenpiteet dollarin pelastamiseksi antavat iskun sen liittolaisille, ennen kaikkea Englannille. Nyt on ryhdyttävä toimenpiteisiin USA:n kotimaisten markkinoiden suojelemiseksi ja tuontikaupan rajoittamiseksi. Mutta englantilaisten on puolestaan saatava myydyksi enemmän. USAn käyttöönottama kullan kaksoishintajärjestelmä antaa dollarille useiden asiantuntijoiden mielestä vain lyhytaikaisen hengähdystauon. Jos kullantuottajamaat (esim. Etelä-Afrikka, joka louhii vuosittain kultaa yli miljardin dollarin arvosta) tai ne valtiot, jotka ostavat kultaa 35 dollarilla unssilta, myyvät sen vapailla markkinoilla ylihintaan, niin kaikki keinotekoiset suojarakennelmat romahtavat ja dollarin devalvaatio saavuttaa mitat, joita on vaikea aavistaa ennakolta. Dollarin, jonka arvo on sotaa edeltäneestä tasosta pudonnut noin kolmasosaan on käytännöllisesti katsoen menettänyt arvovaltansa.

Pitkäaikainen ja nopeasti syvenevä ulkomaisen maksutaseen vajaus on aiheuttanut USA:n finanssikriisin. Vuonna 1966 maksutaseen vajaus oli 1.4 miljardia, vuonna 1967 jo 3.6 miljardia ja pelkästään kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana se kohosi vielä 2 miljardilla dollarilla. Tämän vajauksen synty on ymmärrettävää kun muistaa, että USA käyttää Vietnamin sotaan vuosittain yli 30 miljardia dollaria. Mutta valtiomiehet ja pankkiirit jotka huolestuneina vertailevat näitä lukuja, eivät ole huolissaan pelkästään finanssimyrskyistä. Taloudelliseen kriisiin liittyvät väistämättömästi poliittiset levottomuudet ja syvä moraalinen kriisi.

Johnsonin viimeaikaiset eleet — Vietnamin pommitusten rajoittaminen, ehdokkuudesta luopuminen tulevissa presidentinvaaleissa — ovat monien mielestä ennen kaikkea yritys pelastautua USA:ta uhkaavalta yleiseltä kriisiltä. Nämä päätökset merkitsevät USA:n sotilasmahdin voimattomuuden tunnustamista maataan puolustavan Vietnamin kansan edessä. Ne merkitsevät myös sitä, että ei edes kapitalistisen maailman rikkain maa pysty loputtomiin kestämään sotilaallista rasitusta. Äskettäin New Yorkissa ilmestyneessä teoksessaan "Nykyinen kriisi" US-An entinen Pariisin-suurlähettiläs, evp. kenraaliluutnantti James Gavin kirjoittaa: "Yhdysvallat elää kriisivaihetta. Kaksi vuotta sitten, jolloin lausuin ensimmäisen kerran nämä sanat, vain harvat olivat yhtä mieltä kanssani. Nyt vallitsevasta kriisistä puhutaan kaikkialla. Muutamat vähättelevät sitä, toiset suurentelevat . . . Mutta loppujen lopuksi kukaan ei enää kiellä, että me elämme kansallisen historiamme kriittistä vaihetta . . . Minusta tuntuu, että emme ole koskaan koko historiamme aikana olleet yhtä syvän kriisin partaalla."

— Ruotsin suurin metsäteollisuus yhtiö Svenska Cellulosa AB (SCA) ilmoittaa vähentävänsä metsätyövoimaansa huomattavasti lähivuosina työn lisääntyvän koneellistumisen johdosta. Hakkuutöissä oli viime vuonna 2,540 miestä, mutta vuonna 1975 riittää 200 miestä. SCA:n laatiman työvoimaennusteen mukaan tulee yhtiön palveluksessa olemaan vuonna 1975 kaikkiaan 3,000 metsätyöntekijää, kun niitä viime vuonna oli 5,300.

— Englannissa astui lokakuussa 1967 voimaan uusi liikenneraittiuslaki, langettava verenalkoholin raja ja entistä ankarammat määräykset. Ensimmäisten kuukausien aikana oli loukkaantuneiden määrä 3,927 ja kuolleiden määrä 98 henkeä pienempi kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna.

Kaikkia muuta on paitti rahaa, ja kyllä yhtä lajia pian saa.

Ypäjä.

FASISTISTEN SKANDINAVIAN VAKOOJIEN URA

(Jatkoa 2 sivulta)

tettynä tulevaisuudessa myös entistä voimakkaammin tiedusteluun ja tietojen hankintaan (erityisesti venäläiseltä alueelta) . . .

Tämän aikomuksen oikeutus on ymmärrettävissä kun otetaan huomioon nykyinen tilanne ja se, että ylipäänsä kaikki tiedustelupalvelutoiminta käytännöllisesti katsoen rajoittuu Espanjaan, Sveitsiin ja Ruotsiin sekä nähdään juuri tämän vastavakoilun haaran kannalta erityisen mielenkiintoinen Ruotsin asema idän ja lännen välisenä solmukohtana. Tätä tehtävää varten ei kuitenkaan Wagnerilla ole puhtaana vastavakoilumiehenä tarpeellista ammatillista pätevyyttä, jotta hän voisi varmuudella työskennellä tuloksellisesti ilman takaiskuja.

3) Wagnerin jättäminen paikalleen ja toisaalta mahdottomuus luopua kohdassa 2b mainitusta tiedustelutoiminnasta vaativat toisenlaista ratkaisua. Huolellisen asian tutkimisen jälkeen päädyttiin siihen, että KO:n käyttöön asetetaan sopiva henkilö hoitamaan tiedustelutehtäviä . . . tarkoituksena on asettaa tähän tehtävään nykyisin asepalveluksessa kapteenina palveleva IG-Farbenin Skandinavian osaston monivuotinen johtaja tri von Bombard, jolla on suuri ystäväpiiri Ruotsissa.

Paras tae tri Bombardin varovaisesta ja jokaista riskiä välttävästä toiminnasta on siinä, että hänen on oman sekä firmansa edun vuoksi, johon hän palaa sodan jälkeen, ehdottomasti vältettävä jokainen "vahinko". Hänen siviiliammattinsa sekä hänen Ruotsissa olevien tuttaviensa aseman johdosta olisi soveliainta liittää hänen kaupallisen osaston henkilökuntaan. Tässä olisi hyvä, jos B. todella myös voisi muun ohella jonkin verran osallistua kaupallisen osaston työhön, mikä hänen tietojensa perusteella olisi täysin mahdollista ja ehkä myös lähetystölle jopa hyödyllistä. Tarkoituksena on edelleen paremman perustan hankkimiseksi järjestää lyhyt asioihin tutustuttava työskentely ulkoministeriön kauppapoliittisella osastolla . . .

5) Vastavakoilun pyrkimys käyttää yhä vähäisemmäksi käyviä mahdollisuuksia entistä paremmin hyväksi ja siten myös voimistaa tiedustelupalvelua Ruotsista käsin on nähdäksemme ymmärrettävä ja tukemisen arvoinen. Huolellisesti valittu joukko laadullisesti päteviä upseereja Ruotsin aluetta varten mahdollista tarpeellisen toiminnan voimistamisen ilman että se johtaisi ylenmääräiseen vastavakoilukoneiston laajentamiseen . . .

SUPERAGENTTI LIIKKEELLE

Hieman tämän jälkeen, 27. heinäkuuta 1944 ehdotti tri Thomsen, Saksan lähettiläs Tukholmassa ulkoministeriölle toista erittäin raffinoitua naamiointia sotilasvakooja tri von Bombardille, sillä "puolustustalousupseerin eversti Machtin tehtävästään vapauttamisen johdosta . . . tarjoutuu tilaisuus asettaa kapteeni Bombard apu-upseerina puolustustalousupseerin sijaisen majuri Volckersin käyttöön. Tämä ratkaisu olisi sitäkin käytännöllisempi kun puolustustalousupseerilla ja KO-johdolla on käytössään sama toimisto Tukholman Nybrogatar 27:ssä".

Hitlerin superagentilla oli viivyttelyittä myönnetyssä virkapassissa viisumit Ruotsiin matkustamista varten ja matkalaukut pakattuina.

LOOGILLISTA

— Miksi tahdot saada avioeron?
— Siksi kun olen naimisissa.

MIKSI EI?

Mies kantoi suurta isoisän kelloa pääkadulla kellosepälle korjattavaksi. Koska kello esti häntä näkemästä eteensä, hän törmäsi naiseen, kaataen hänet. Nainen kömpi ylös ja vihoissaan sihisi: "Eikö sitä voi kantaa rannekelloa niinkuin kaikki muutkin?"

HAUSKAA VAPPUA
toivotan
kaikille tuttavilleni!
SAM KEROLA
R.R. 3, Sudbury Ontario

Tehkää Suomi-matkanne
BALTIC STEAMSHIP LINES'in
matkustajalaivalla
"ALEXANDR PUSHKIN"
Montrealista Helsinkiin ilman mitään vaihtoja.

Kulkuvuorot Montrealista:

HUHTIKUUN	29
TOUKOKUUN	30
KESÄKUUN	29
ELOKUUN	15
SYYSKUUN	16
LOKAKUUN	17

Kulkuvuorot Helsingistä:

TOUKOKUUN	15
KESÄKUUN	15
HEINÄKUUN	14
ELOKUUN	31
LOKAKUUN	2

Kaikilla matkoilla laiva poikkeaa Helsingissä. Siis matkalla ei mitään vaihtoja, vaan samassa laivassa matkan päämäärään asti.

Halvin turistiluokan "Intermediate"-kauden lipun hinta Montrealista Helsinkiin $314.00.

Tehkää paikkatilauksenne osoitteella:
VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONT.

PERHEEN NUOREMMILLE

The Whale and The Deer

An Eskimo folk tale.

One day as the Deer was walking along the shore of the ocean, a Whale appeared and shouted at him:

"Hey, Deer, let's try our strength and see which one of us is the stronger, you or I?"

"Very well, let's," agreed the Deer.

So the Whale braided a strong rope out of ocean seaweed and the Deer did the same with the grasses that grew along the shore. They tied them both together and finished them off with pretty tassels at the ends. Then the Deer tied his end around his antlers and the Whale swung his around his tail.

The Whale pulled with all his might out into the ocean and the Deed pulled with all his might out into the tundra.

Showers of water rose into the air from the swishing of the Whale's tail and the Deer's hoofs dug into the earth with such strength that the lumps flew in all directions. Neither would give in to the other.

They pulled and tugged for a long time. But who was the stronger they never did find out, for the grass rope broke. The Whale was carried right down to the bottom of the ocean and the Deer flew far out into the tundra.

It can be seen that each was strong in his own place: the Whale in the ocean and the Deer on the plain.

Bolshoin baletti vierailee USAssa

Moskova. — Moskovan Bolshoiteatterin 53-jäseninen balettiryhmä matkusti viikko sitten maanantaina Yhdysvaltoihin 11 viikkoa kestävälle esiintymiskiertueelle. Ryhmään kuuluu monta huippuluokan tanssijaa, mm. primaballerina Maija Pilsetskaja.

Balettiryhmä esiintyy useissa suurkaupungeissa, mm. New Yorkissa, Philadelphiassa, Washingtonissa, Detroitissa ja Los Angelesissa Vierailu päättyy heinäkuun 10 pnä.

— Joka rukkiilla laihtuu ei otralla liho. — Viitasaari.

Yskä on joka taulin renki.

Koijärvi

Gail kirjoittaa suomeksi

Hyvä Rauha-täti,
pojat ja tytöt.

Kuinka kaikki menee? Suomi-koulun äitienpäivä juhla on sunnuntaina toukokuun 12. päivänä kello 1.30 ip. Me lapset lauletaan, leikitään ja voimistellaan. Me lapset toivomme että kaikki äidit ja mummut tulee katsomaan ja kuulemaan meidän ohjelmaamme.

Tervetuloa kaikki.

GAIL HAKALA.
Sudbury, Ont.

Irja-tädin postilaatikko

Pienet ystäväni,
tytöt ja pojat:

Olipas meidän Gail-tyttönen vain lukenut tätä lasten omaa osastoa ja huomannut tädin pyynnön, kun nyt tuli iloisena yllätyksenä suomenkielinen kirje häneltä. Ja kirjeessään Gail hyvin ajankohtaisesti tiedoittaa Äitienpäiväjuhlasta, jonka järjestelyssä, äitinsä keralla Gailkin on mukana. Oikein kaunis kiitos kirjeestäsi, Gail. Toivottavasti toisetkin lapsukaiset kirjoittavat äitienpäiväjuhlista ja muistakin kevään touhuistaan.

Tämä täti kun on sellainen musiikin ystävä, kirjoitti laulun tätä meidän Äitienpäiväjulaa varten. Sen laulaa suomi-koululaisemme Helen Piilonen juhlassa. Se kuuluu näin:

ÄIDILLE

Sulle, äiti kiitoksein,
tänään tahdon antaa.
Ruusukimpun kauneimman,
sylihisi kantaa.
Kiitän sua neuvoistas,
kaikesta mit' annoit.
Rakkaudella palkitsen,
sinut, äiti armain.

Äiti, sulle lauluni,
laulan riemumiellä.
Muuta enhän antaa voi,
pieni oonhan vielä.
Äiti, rakkain mulle oot.
sua, lapses kiittää
Päivä äidin kallein on,
kulta-viljaa niittää.

Rauha-täti.

AISTIKAS, SISÄLTÖRIKAS ja AJANKOHTAINEN JULKAISU
VAPPU
1968
ON ILMESTYNYT
48 sivua ja kannet — Hinta $1.00
RUNSAS JA ARVOKAS KUVITUS
Hieno täysikokoinen kansikuva Sudburyn Ramsey-järveltä koristaa julkaisun ulkoasua.

SISÄLTÖ:

Työkansan juhla	Oi kansat keväimen
Kuolema	Kiusaus
Sininen ovi	Valtameren ihmeet
Ensimmäiset vuoteni farmilla	Vappu
Punainen kangas kepin nenässä	Muistelmia menneiltä vuosilta
Luminen tie, minne se vie	Tulo satamaan
Nykyajan kevät	Vietnamin ongelma
Laulu myrskyssä	Me olemme eläkeläisiä
Veljeni Vappu 50-v. sitten	Kuulut taiteilijat rauhan puolesta
Elämän polulta	Punaiselle kaartille
"Hippie" nuorisosta	Rakkaus, perhe ja raha
Koskea katsellessa	Etelä-Afrikan rotusorto ja me
Punainen lippu	Carl Sandburg — raivaaja
Rukous	Taitoniekka — kirpun kengittäjä
Nyt kevät on	Olipa kerran, Christian Werner
Vietnamilainen kalastajanainen	Hopeinen kala
Tuulastamassa	Kun tähdet tulivat
Vappujuhlille Ouluun	

Julkaisua on saatavana paikkakuntanne asiamieheltä tai voi tilata suoraan osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
P.O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Tilatkaa uusi, loistelias ja ajankohtainen julkaisu kauttamme.
NYT UUSI LOISTELIAS TASKU-KUVA-LEHTI!
MM MAAILMA JA ME
MM TILAUSKUPONKI
MAAILMA JA ME
Irtonumeroita saatavana kustannusliikkeemme kirjakaupoista Sudburysta ja Port Arhturista
Irtonumerot 60c
Postitse lähetettynä 70c
Tilaushinta Canadaan tilattuna: 1 vk $5.75
Tilatkaa osoitteella: VAPAUS PUBLISHING COMPANY LTD 100 Elm Street W., Sudbury, Ont.